

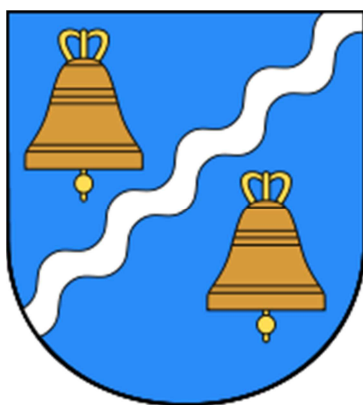
PROGRAM POSTĘPOWANIA NAPRAWCZEGO

GMINY OSTROWICE

Załącznik

do Uchwały nr XXIV/212/14

z dnia 30 września 2014 r.

SPIS TREŚCI

1. Wstęp	3
2. Założenia	6
3. Uzasadnienie podejmowanych działań w ramach postępowania naprawczego	7
3.1. Przyczyny pogorszenia sytuacji ekonomiczno-finansowej.....	8
4. Analiza stanu finansów Gminy	10
4.1. Dochody w latach 2009-2013	10
4.2. Wydatki w latach 2009-2013	16
4.3. Przepływy środków pieniężnych	25
4.4. Zobowiązania Gminy na koniec 2013 roku.....	27
5. Plan przedsięwzięć naprawczych z harmonogramem ich wdrożenia	34
5.1. Plan przedsięwzięć naprawczych	34
5.2. Harmonogram wdrożenia	48
6. Przewidywane efekty finansowe poszczególnych przedsięwzięć ostrożnościowych lub naprawczych wraz z określeniem metodologii ich obliczania oraz przyjęte do prognozy założenia.....	50
6.1. Metoda weryfikacji danych prognostycznych	50
6.2. Ryzyko towarzyszące funkcjonowaniu JST	53
6.3. Prognoza sytuacji finansowej Gminy do roku 2032.....	55
Spis tabel.....	74
Spis wykresów.....	75
ZAŁĄCZNIK NR 1	76
ZAŁĄCZNIK NR 2.....	78

1. WSTĘP

Celem niniejszego opracowania jest wskazanie kierunków działań w celu poprawy i ustabilizowania sytuacji finansowej Gminy. Niniejsze opracowanie jest programem naprawczym w rozumieniu art. 244 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. nr 157, poz. 1240 z późniejszymi zmianami) dalej: Ustawa.

W tym celu przeprowadzono analizę:

- ✓ historyczną dochodów i wydatków budżetu ze szczególnym uwzględnieniem przyczyn obecnej sytuacji finansowej Gminy,
- ✓ skutków finansowych podjętych i planowanych przedsięwzięć naprawczych.

Na podstawie powyższej analizy przygotowano prognozę z uwzględnieniem wsparcia dla Gminy z Budżetu Państwa w formie długoterminowej pożyczki restrukturyzacyjnej zawierającą:

- ✓ projekcję dochodów i wydatków budżetu Gminy na lata prognozy w porównaniu do prognozowanych wielkości wzrostu PKB i inflacji,
- ✓ poziom nadwyżki budżetowej/deficytu oraz nadwyżki operacyjnej w latach prognozy,
- ✓ projekcję przepływów pieniężnych oraz obciążenia budżetu Gminy zobowiązaniami finansowymi w latach prognozy.

Zgodnie z art. 224 ust 6 ustawy z dnia 27 sierpnia o finansach publicznych (Dz.U. Nr 157, poz. 1240, z późn. zm.) jednostce samorządu terytorialnego może być udzielona pożyczka z budżetu państwa, jeżeli:

- ✓ jednostka samorządu terytorialnego realizuje postępowanie naprawcze lub przystępuje do jego realizacji oraz
- ✓ z analizy programu postępowania naprawczego wynika, że w stopniu wysoce prawdopodobnym:
 - o nastąpi poprawa sytuacji finansowej tej jednostki oraz skuteczności w wykonywaniu jej ustawowych zadań,
 - o zachowane zostaną zasady określone w art. 242 – 244, na koniec roku, w którym upływa termin spłaty pożyczki,
 - o zapewniona zostanie spłata wraz z odsetkami.

Jednocześnie JST przygotowująca program naprawczy powinna stosować się do zapisów art. 240a Ustawy. Zgodnie z ww. artykułem w okresie realizacji postępowania naprawczego jednostka samorządu terytorialnego:

- o nie może podejmować nowych inwestycji finansowanych kredytem, pożyczką lub emisją papierów wartościowych;
- o nie może udzielać pomocy finansowej innym jednostkom samorządu terytorialnego;
- o nie może udzielać poręczeń, gwarancji i pożyczek;
- o nie może ponosić wydatków na promocję jednostki;
- o nie może tworzyć funduszu sołectkiego;
- o ogranicza realizację zadań innych niż obligatoryjne, finansowanych ze środków własnych.
- o począwszy od miesiąca następującego po miesiącu, w którym został przyjęty program postępowania naprawczego, do dnia zakończenia postępowania naprawczego wysokość wydatków:
 - na diety radnych,
 - na wynagrodzenie zarządu jednostki samorządu terytorialnegonie może przekroczyć wysokości wydatków z tego tytułu z roku poprzedzającego rok, w którym została podjęta uchwała w sprawie programu postępowania naprawczego.

Program postępowania naprawczego może zawierać również inne ograniczenia niż określone powyżej.

Szczegółowy zakres danych do zawarcia we wniosku o udzielenie pożyczki restrukturyzacyjnej z Budżetu Państwa został określony w Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 23 grudnia 2010 w sprawie pożyczek z budżetu państwa udzielanych jednostkom samorządu terytorialnego w ramach postępowań ostrożnościowych lub naprawczych (Dz. U. Nr 257, poz. 1730) dalej: Rozporządzenie.

Zgodnie § 3 ust. 4) Rozporządzenia, do wniosku o udzielenie pożyczki z budżetu państwa dołącza się program postępowania ostrożnościowego lub naprawczego oraz:

- ✓ analizę stanu finansów jednostki samorządu terytorialnego,

- ✓ plan przedsięwzięć ostrożnościowych lub naprawczych, wraz z harmonogramem ich wprowadzenia,
- ✓ przewidywane efekty finansowe poszczególnych przedsięwzięć ostrożnościowych lub naprawczych wraz z określeniem metodologii ich obliczania,
- ✓ uzasadnienie podejmowanych działań w ramach postępowania ostrożnościowego lub naprawczego

jeżeli nie są zawarte w programie ostrożnościowym lub naprawczym.

2. ZAŁOŻENIA

Poniższa analiza bazuje na stanie prawnym obowiązującym na dzień 31 grudnia 2013 roku oraz danych finansowych Gminy dotyczących:

- ✓ wykonania budżetu za lata 2009 - 2013,
- ✓ wieloletniej prognozy finansowej na lata 2014-2028,
- ✓ stanu zobowiązań Gminy oraz harmonogramu ich spłat wg stanu na 31 grudnia 2013 roku,
- ✓ realizowanych i planowanych przedsięwzięciach naprawczych.

z uwzględnieniem danych makroekonomicznych i finansowych z:

- ✓ „Programu konwergencji” zatwierdzonego przez Radę Ministrów 30 kwietnia 2013 roku,
- ✓ „Wytucznych dotyczących założeń makroekonomicznych na potrzeby wieloletnich prognoz finansowych JST – aktualizacja listopad 2013 roku”,
- ✓ sprawozdań budżetowych 1571 gmin wiejskich za lata 2010-2012 i 3 kwartały 2013 roku,
- ✓ sprawozdań budżetowych 1002 gmin wiejskich za lata 2010-2012 i 3 kwartały 2013 roku, których dochody w 2012 roku nie przekroczyły 20 mln zł.
- ✓ wieloletnich prognoz finansowych 985 gmin wiejskich na lata 2014-2016, których planowane dochody bieżące w 2013 roku nie przekraczały 20 mln zł.

Jednocześnie Gmina nie posiadała i nie planuje posiadać zobowiązań związku jednostek samorządu terytorialnego a związek jednostek samorządu terytorialnego, którego jest członkiem nie posiada zobowiązań opisanych w art. 244 Ustawy.

3. UZASADNIENIE PODEJMOWANYCH DZIAŁAŃ W RAMACH POSTĘPOWANIA NAPRAWCZEGO

Gmina Ostrowice ze względu na opisane w dalszej części niekorzystne czynniki zewnętrzne oraz konieczność realizacji szeroko zakrojonych inwestycji warunkujących prawidłową realizację nałożonych zadań, straciła możliwość pozyskiwania środków pieniężnych po racjonalnym koszcie. Konsekwencją podejmowanych działań prorozwojowych jest niestety narastający poziom zobowiązań finansowych, których terminowe regulowanie wymaga radykalnych działań. W tym celu powołano dedykowany zespół do stworzenia mapy drogowej wyjścia z niekorzystnej sytuacji finansowej Gminy. Władze Gminy zdecydowały się podjąć zdecydowane kroki w obszarze zwiększenia dochodów, głównie zwiększając obciążenia finansowe mieszkańców, a także by zmniejszyć wydatki bieżące oraz inwestycyjne w wymiarze niezagrażającym prawidłowemu funkcjonowaniu jednostki i prawidłowej realizacji powierzonych zadań.

Działania te będą skutkowały docelowo:

- 1. Wzrostem rocznych dochodów bieżących o 2.707 tys. zł,**
- 2. Spadkiem rocznych wydatków bieżących o 1.288 tys. zł,**
- 3. Sprzedażą majątku na poziomie 315 tys. zł**
- 4. Zmniejszeniem planowanych wydatków inwestycyjnych o 23.892 tys. zł,**
- 5. Zmniejszeniem wydatków bieżących na obsługę zobowiązań o 16.276 tys. zł.**

Część z ww. działań zależy bezpośrednio od Gminy i jest już realizowana lub zostanie zrealizowana wkrótce. Z przeprowadzonej analizy wynika jednak, iż niezależnie od podejmowanych działań przez Gminę **najważniejszym czynnikiem warunkującym spłatę zobowiązań Gminy i jej prawidłowe funkcjonowanie w przyszłości jest pożyczka z Budżetu Państwa w wysokości 24,0 mln zł.**

Działania podjęte w ramach realizacji programu naprawczego zostały przygotowane z uwzględnieniem wymagań art. 240a Ustawy. Kluczowym elementem podjętych działań jest uzyskanie wsparcia finansowego z Budżetu Państwa w postaci zwrotnej pożyczki restrukturyzacyjnej. Jej brak stawia pod znakiem zapytania podejmowane próby zrównoważenia finansów Gminy w tym osiągnięcie wymaganego poziomu wskaźnika nadwyżki operacyjnej, jak również duże wyrzeczenia lokalnej społeczności.

3. 1. Przyczyny pogorszenia sytuacji ekonomiczno-finansowej

Na trudną obecnie sytuację finansową Gminy Ostrowice bezpośredni wpływ miało wiele czynników od niej niezależnych. Najważniejsze z nich przedstawiono poniżej.

- ✓ Historycznie rzecz biorąc pierwszym szczególnie dotkliwym zjawiskiem był upadek PGR – ów zlokalizowanych na terenie Gminy będącej jednostką typowo rolniczą. W efekcie nastąpił dramatyczny wzrost bezrobocia, które osiągnęło jeden z najwyższych wskaźników w województwie. Po stronie gminy spowodowało to konieczność podjęcia działań o charakterze osłonowym w stosunku do znacznej grupy osób bezrobotnych pozbawionych prawa do zasiłku i żyjących na skraju ubóstwa. Do stosowanych przy współpracy z Urzędem Pracy instrumentów w postaci robót publicznych, prac interwencyjnych i prac społeczno – użytecznych, Gmina musiała angażować znaczne środki finansowe.
- ✓ Grunty po upadłych PGR – ach przejęła Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa, która przez kilka lat nie wywiązywała się z zobowiązań podatkowych wobec gminy. W późniejszym okresie grunty te sprzedano lub wdzierżawiono rolnikom, którzy korzystali ze zwolnień, co powodowało że gmina nie uzyskiwała z tego tytułu żadnych dochodów.
- ✓ W 1990 r. gmina nie otrzymała należnej dotacji od Urzędu Wojewódzkiego w Koszalinie w kwocie 363 718 000 zł (starych złotych). W stosunku do zrealizowanych dochodów w kwocie 2 392 689 000 zł (starych złotych) brakująca kwota dotacji miała duże znaczenie. Gmina musiała zaciągnąć kredyt bankowy, który w wyniku postępującej inflacji generował ogromne koszty, które przyczyniły się do znacznego pogorszenia sytuacji finansowej gminy w kolejnych kilku latach.
- ✓ W wyniku upadłości Banku Spółdzielczego w Ostrowicach w roku 1996 gmina straciła 110 601,00 zł. Dla porównania subwencja dla gminy (poza częścią oświatową) stanowiła kwotę 56 198,00 zł. Interwencja u decydentów na szczeblu wojewódzkim (BGŻ i NBP) jak i na szczeblu centralnym nie dała żadnych efektów.
- ✓ W 1997 r. na Gminę nałożono obowiązek przejęcia i utrzymania urządzeń wodociągowych najpierw od WZUW, który znalazł się w stanie upadłości, później od AWRSP bez zabezpieczenia środków finansowych. Gmina prowadziła eksploatację ogółem 17 stacji wodociągowych i około 80 km sieci. Urządzenia i sieci były stare i

wyeksplloatowane. Występowały częste awarie, których usunięcia były bardzo kosztowne.

- ✓ Gmina uzyskała w roku 1999 zaległości podatkowe od Polskich Kolei Państwowych w kwocie 120 000,00 zł. W konsekwencji powyższego Minister Finansów dokonał zmniejszenia subwencji na 2000 rok, co miało negatywny wpływ na realizację budżetu gminy w 2000 r. Pomimo interwencji u parlamentarzystów i w Ministerstwie Finansów nie udało się uzyskać jakiegokolwiek rekompensaty.
- ✓ Zapóźnienie cywilizacyjne – konieczność i presja społeczna dotycząca realizacji inwestycji w zakresie infrastruktury wodociągowo – kanalizacyjnej Gminy były czynnikami decydującymi o wystąpieniu o środki finansowe z programu SAPARD. Pomimo, że Gmina w Programie SAPARD uzyskała najlepszy w Polsce wskaźnik uzyskania dotacji inwestycyjnych w przeliczeniu na jednego mieszkańca, to opóźnienie w przekazaniu dotacji z Programu SAPARD za pośrednictwem ARIMR w roku 2004, spowodowało, że pożyczka pomostowa została wliczona w dług publiczny gminy. Wskaźnik ogólny zadłużenia gminy osiągnął poziom 75% a więc znacząco przekroczył dopuszczalny próg 60%. Ta okoliczność odbiła się niekorzystnie na ocenie kredytowej gminy powodując niemożność zaciągnięcia kredytów bankowych dla poprawy płynności finansowej jednostki. W tym samym 2004 roku zlikwidowana została tzw. subwencja rekompensująca dla gmin skutki ulg ustawowych w podatku rolnym.
- ✓ Zlikwidowano również dotację celową na oświetlenie uliczne przy drogach wojewódzkich i powiatowych zmieniono sposób naliczania udziału w podatkach od osób fizycznych.
- ✓ Pomimo faktu, że Gmina posiada duże walory przyrodniczo – krajobrazowe (100% powierzchni leży w obszarze Natura 2000) rozwój turystyki był blokowany brakiem bazy turystycznej i zaniedbaną gospodarką wodno-ściekową. Dodatkowo rozwój gminy hamowany był przez fakt, że **ok. 50% gminy obejmował Drawski Park Krajobrazowy, a od roku 2007 100% powierzchni jednostki zostało objęte obszarami ochronnymi Natura 2000.** W tej sytuacji, pomimo zainteresowania inwestorów w gminie utrudnione było realizowanie inwestycji np. typu OZE (siłowni wiatrowych).

- ✓ Funkcjonowanie na terenie Gminy różnych form ochrony przyrody wymusza ponoszenie dodatkowych wydatków niezbędnych do stworzenia i utrzymania infrastruktury turystycznej czy wydatków wynikających z konieczności opracowania ocen oddziaływania projektów na środowisko naturalne.
- ✓ W 2010 roku gmina rozpoczęła realizację dużych inwestycji w zakresie uporządkowania gospodarki wodno- ściekowej na jej terenie przy udziale środków pomocowych z PROW i RPO WZ. Niestety brak pożyczki z WFOŚiGW oraz trudności z pozyskaniem potrzebnych kredytów bankowych, ze względu na wciąż słabe wyniki finansowe, zmusiły gminę do korzystania z oferty poza bankowych instytucji finansowych w celu pokrycia udziału własnego w realizowanych inwestycjach. Oznaczało to konieczność ponoszenia zwiększonych kosztów finansowania.
- ✓ Wspomniany brak środków kredytowych mogących wspierać realizację dużej inwestycji infrastrukturalnej w Gminie przy konieczności jej kontynuacji powodował konieczność finansowania z sektora pozabankowego. W kolejnych latach budżet jednostki nie był w stanie podjąć powstałym obciążeniom. Spłata jednych zobowiązań przez zaciąganie nowych na zbliżonym wysokim poziomie oprocentowania nie mogła w sposób trwały doprowadzić do poprawy ogólnej sytuacji finansowej samorządu a wręcz przeciwnie powodowała wzrost ogólnego zadłużenia jednostki.

4. ANALIZA STANU FINANSÓW GMINY

4.1. Dochody w latach 2009-2013

Szczegółowe informacje na temat zrealizowanych dochodów, ich struktury oraz tempa zmian zawierają tabele 1 - 3.

Tabela 1: Dochody Gminy Ostrowice w latach 2009-2013 (dane w PLN)

	GR 12	średnia	2009	2010	2011	2012	2013
DOCHODY BIEŻĄCE	13 584 111	8 664 923	7 512 017	7 181 658	8 209 581	10 398 806	10 022 551
<i>Udział w podatkach dochodowych</i>	1 399 339	549 295	448 797	457 531	555 346	671 848	612 953
PIT	1 367 974	547 746	445 826	456 053	554 348	670 584	611 920
CIT	31 365	1 549	2 971	1 478	998	1 264	1 033
<i>Podatki i opłaty lokalne</i>	2 211 556	1 443 358	1 323 837	1 162 269	1 230 491	1 562 809	1 937 385
Podatek od nieruchomości	1 223 814	684 802	621 038	652 951	627 191	624 890	897 942
Podatek rolny	568 325	487 426	487 490	311 525	362 516	597 754	677 846
Podatek leśny	87 254	104 176	97 545	87 494	98 094	117 858	119 891
Inne opłaty par. 049	16 557	20 386	0	0	0	0	101 928
PCC	74 719	76 204	50 353	48 023	64 759	138 217	79 670
Zezwolenia na sprz. alkoholu	60 967	32 303	31 139	33 424	32 143	32 647	32 163
Podatek transportowy	101 252	16 804	14 723	11 641	24 707	17 472	15 477
Opłata skarbową	14 759	9 196	11 648	9 169	8 800	8 449	7 915
Opłata targowa	4 767	5 613	0	4 495	8 810	10 750	4 011
Inne	59 141	6 447	9 901	3 548	3 472	14 772	542
<i>Subwencja</i>	6 266 082	3 290 233	3 181 940	2 825 553	3 176 227	3 489 536	3 777 911
Część oświatowa	3 890 315	2 136 544	1 999 876	2 007 202	2 096 736	2 264 352	2 314 556
Część równoważąca	80 458	503	535	0	0	1 850	132
Część wyrównawcza	2 283 450	1 152 416	1 181 529	818 351	1 079 491	1 219 484	1 463 223
Uzupełnienie subwencji	11 859	770	0	0	0	3 850	0
<i>Dotacje na zadania bieżące</i>	2 936 323	2 440 907	2 152 655	2 339 041	2 433 370	2 502 105	2 777 362
z Budżetu Państwa	2 854 819	2 184 373	1 848 453	2 095 569	2 250 006	2 358 624	2 369 214
zadania własne	496 107	509 198	486 203	474 327	468 248	499 930	617 281
zadania zlecone	2 358 713	1 675 176	1 362 250	1 621 242	1 781 758	1 858 694	1 751 933
z innych źródeł	81 503	256 534	304 201	243 473	183 364	143 481	408 149
<i>Inne dochody</i>	770 811	941 129	404 789	397 263	814 148	2 172 508	916 939
Sprzedaż usług	311 291	343 537	260 166	242 958	228 556	300 195	685 810
najem i dzierżawa	106 968	77 911	69 527	67 868	77 082	85 173	89 904
Wpływy różne par. 097	150 931	449 474	10 893	9 230	428 992	1 740 148	58 108
Odsetki	49 301	20 971	21 891	28 969	17 212	14 277	22 504
Inne dochody par. 069	67 343	25 735	15 869	33 249	43 424	17 122	19 010
Kary, grzywny, mandaty	35 280	3 180	0	200	0	500	15 200
Użytkowanie wieczyste	7 706	13 866	16 476	14 788	11 743	11 589	14 736
Inne	41 993	6 456	9 967	0	7 140	3 504	11 667
DOCHODY MAJĄTKOWE	1 684 711	4 685 247	75 234	4 287 340	7 996 921	576 743	10 489 995
<i>Sprzedaż majątku</i>	136 583	1 814 196	75 234	1 472 179	482 853	26 082	7 014 632
<i>Dotacje inwestycyjne i śr. bezzwrotne</i>	1 544 119	2 182 605	0	2 815 161	7 514 068	550 661	33 133
z Budżetu Państwa	1 497 030	196 600	0	0	983 000	0	0
z innych źródeł	47 088	1 986 005	0	2 815 161	6 531 068	550 661	33 133
<i>Wpływy ze zwrotu dotacji</i>	4 009	688 446	0	0	0	0	3 442 230
DOCHODY OGÓŁEM	15 268 822	13 350 169	7 587 251	11 468 998	16 206 502	10 975 549	20 512 545

Tabela 2: Dochody Gminy Ostrowice w latach 2009-2013 (struktura)

	GR 12	Średnia	2009	2010	2011	2012	2013
DOCHODY BIEŻĄCE	89,0%	64,9%	99,0%	62,6%	50,7%	94,7%	48,9%
<i>Udział w podatkach dochodowych</i>	10,3%	6,3%	6,0%	6,4%	6,8%	6,5%	6,1%
PIT	10,1%	6,3%	5,9%	6,4%	6,8%	6,4%	6,1%
CIT	0,2%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Podatki i opłaty lokalne	16,3%	16,7%	17,6%	16,2%	15,0%	15,0%	19,3%
Podatek od nieruchomości	9,0%	7,9%	8,3%	9,1%	7,6%	6,0%	9,0%
Podatek rolny	4,2%	5,6%	6,5%	4,3%	4,4%	5,7%	6,8%
Podatek leśny	0,6%	1,2%	1,3%	1,2%	1,2%	1,1%	1,2%
Inne opłaty par. 049	0,1%	0,2%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	1,0%
PCC	0,6%	0,9%	0,7%	0,7%	0,8%	1,3%	0,8%
Zezwolenia na sprz. alkoholu	0,4%	0,4%	0,4%	0,5%	0,4%	0,3%	0,3%
Podatek transportowy	0,7%	0,2%	0,2%	0,2%	0,3%	0,2%	0,2%
Opłata skarbową	0,1%	0,1%	0,2%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%
Opłata targowa	0,0%	0,1%	0,0%	0,1%	0,1%	0,1%	0,0%
Inne	0,4%	0,1%	0,1%	0,0%	0,0%	0,1%	0,0%
Subwencja	46,1%	38,0%	42,4%	39,3%	38,7%	33,6%	37,7%
Część oświatowa	28,6%	24,7%	26,6%	27,9%	25,5%	21,8%	23,1%
Część równoważąca	0,6%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Część wyrównawcza	16,8%	13,3%	15,7%	11,4%	13,1%	11,7%	14,6%
Uzupełnienie subwencji	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Dotacje na zadania bieżące	21,6%	28,2%	28,7%	32,6%	29,6%	24,1%	27,7%
z Budżetu Państwa	21,0%	25,2%	24,6%	29,2%	27,4%	22,7%	23,6%
zadania własne	3,7%	5,9%	6,5%	6,6%	5,7%	4,8%	6,2%
zadania zlecone	17,4%	19,3%	18,1%	22,6%	21,7%	17,9%	17,5%
z innych źródeł	0,6%	3,0%	4,0%	3,4%	2,2%	1,4%	4,1%
Inne dochody	5,7%	10,9%	5,4%	5,5%	9,9%	20,9%	9,1%
Sprzedaż usług	2,3%	4,0%	3,5%	3,4%	2,8%	2,9%	6,8%
najem i dzierżawa	0,8%	0,9%	0,9%	0,9%	0,9%	0,8%	0,9%
Wpływy różne par. 097	1,1%	5,2%	0,1%	0,1%	5,2%	16,7%	0,6%
Odsetki	0,4%	0,2%	0,3%	0,4%	0,2%	0,1%	0,2%
Inne dochody par. 069	0,5%	0,3%	0,2%	0,5%	0,5%	0,2%	0,2%
Kary, grzywny, mandaty	0,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,2%
Użytkowanie wieczyste	0,1%	0,2%	0,2%	0,2%	0,1%	0,1%	0,1%
Inne	0,3%	0,1%	0,1%	0,0%	0,1%	0,0%	0,1%
DOCHODY MAJĄTKOWE	11,0%	35,1%	1,0%	37,4%	49,3%	5,3%	51,1%
Sprzedaż majątku	8,1%	38,7%	100,0%	34,3%	6,0%	4,5%	66,9%
Dotacje inwestycyjne i śr. bezzwrotne	91,7%	46,6%	0,0%	65,7%	94,0%	95,5%	0,3%
z Budżetu Państwa	88,9%	2,5%	0,0%	0,0%	2,5%	0,0%	0,0%
z innych źródeł	2,8%	44,1%	0,0%	65,7%	81,7%	95,5%	0,3%
Wpływy ze zwrotu dotacji	0,2%	14,7%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	32,8%
DOCHODY OGÓŁEM	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela 3: Dochody Gminy Ostrowice w latach 2009-2013 (zmiana)

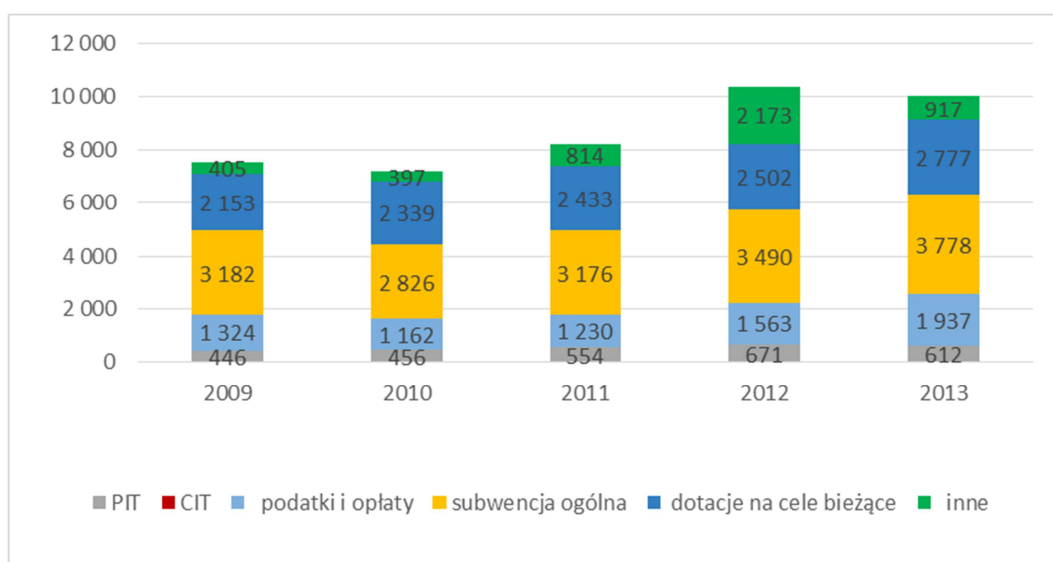
	średnia	2010	2011	2012	2013
DOCHODY BIEŻĄCE	8,4%	-4,4%	14,3%	26,7%	-3,6%
Udział w podatkach dochodowych	9,1%	1,9%	21,4%	21,0%	-8,8%
PIT	9,3%	2,3%	21,6%	21,0%	-8,7%
CIT	-16,3%	-50,2%	-32,5%	26,7%	-18,2%
Podatki i opłaty lokalne	11,6%	-12,2%	5,9%	27,0%	24,0%
Podatek od nieruchomości	11,1%	5,1%	-3,9%	-0,4%	43,7%
Podatek rolny	9,8%	-36,1%	16,4%	64,9%	13,4%
Podatek leśny	5,7%	-10,3%	12,1%	20,1%	1,7%
Inne opłaty par. 049	-	-	-	-	-
PCC	14,6%	-4,6%	34,8%	113,4%	-42,4%
Zezwolenia na sprz. alkoholu	0,8%	7,3%	-3,8%	1,6%	-1,5%
Podatek transportowy	1,3%	-20,9%	112,2%	-29,3%	-11,4%
Opłata skarbową	-8,0%	-21,3%	-4,0%	-4,0%	-6,3%
Opłata targowa	-	-	96,0%	22,0%	-62,7%
Inne	-23,6%	-64,2%	-2,1%	325,5%	-96,3%
Subwencja	4,7%	-11,2%	12,4%	9,9%	8,3%
Część oświatowa	3,9%	0,4%	4,5%	8,0%	2,2%
Część równoważąca	-18,8%	-100,0%	-	-	-92,9%
Część wyrównawcza	6,0%	-30,7%	31,9%	13,0%	20,0%
Uzupełnienie subwencji	-	-	-	-	-100,0%
Dotacje na zadania bieżące	7,3%	8,7%	4,0%	2,8%	11,0%
z Budżetu Państwa	7,0%	13,4%	7,4%	4,8%	0,4%
zadania własne	6,7%	-2,4%	-1,3%	6,8%	23,5%
zadania zlecone	7,2%	19,0%	9,9%	4,3%	-5,7%
z innych źródeł	8,5%	-20,0%	-24,7%	-21,8%	184,5%
Inne dochody	31,6%	-1,9%	104,9%	166,8%	-57,8%
Sprzedaż usług	40,9%	-6,6%	-5,9%	31,3%	128,5%
najem i dzierżawa	7,3%	-2,4%	13,6%	10,5%	5,6%
Wpływy różne par. 097	108,4%	-15,3%	4547,6%	305,6%	-96,7%
Odsetki	0,7%	32,3%	-40,6%	-17,0%	57,6%
Inne dochody par. 069	4,9%	109,5%	30,6%	-60,6%	11,0%
Kary, grzywny, mandaty	-	-	-100,0%	-	2940,0%
Użytkowanie wieczyste	-2,6%	-10,2%	-20,6%	-1,3%	27,2%
Inne	4,3%	-100,0%	-	-50,9%	233,0%
DOCHODY MAJĄTKOWE	3460,8%	5598,7%	86,5%	-92,8%	1718,8%
Sprzedaż majątku	2305,9%	1856,8%	-67,2%	-94,6%	26794,1%
Dotacje inwestycyjne i śr. bezzwrotne	-	-	166,9%	-92,7%	-94,0%
z Budżetu Państwa	-	-	166,9%	-92,7%	-94,0%
z innych źródeł	-	-	-	-	-
Wpływy ze zwrotu dotacji	-	-	-	-	-
DOCHODY OGÓŁEM	42,6%	51,2%	41,3%	-32,3%	86,9%

Analiza dochodów Gminy obejmuje okres od 2009 do 2013 roku. Przyjęto pięcioletni okres analizy dla właściwego obrazowania tendencji kształtujących się po dochodowej stronie budżetu.

Badanie kształtowania się wykonanych dochodów Gminy oparto na dokumentach wymienionych w pkt 2 „Założenia”. Osobno przeanalizowano grupę dochodów bieżących oraz majątkowych, gdyż charakteryzują się one różną specyfiką. W ramach dochodów bieżących zasadne jest badanie tendencji natomiast dochody majątkowe są funkcją wydatków inwestycyjnych (dotacje na zadania inwestycyjne i środki pomocy bezzwrotnej oraz dochody ze sprzedaży majątku) a także innych potrzeb finansowych JST (dochody ze sprzedaży majątku).

W analizowanym okresie dochody bieżące Gminy kształtowały się w przedziale od 7,2mln zł w 2010 roku do 10,4 mln zł w roku 2012.

Wykres 1: Struktura i zmiana poziomu dochodów bieżących

Największy wpływ na kształtowanie się dochodów bieżących miał wzrost:

- ✓ subwencji ogólnej,
- ✓ podatków i opłat lokalnych, w tym w 2013 roku Gmina zapłaciła ponad 0,2 mln zł podatku od posiadanych nieruchomości, co przyczyniło się również do wzrostu dochodów z tego tytułu a także pozyskała ponad 0,1 mln zł z tytułu opłaty za zagospodarowanie odpadów, oraz
- ✓ zdarzeń o charakterze jednorazowym: w 2011 i 2012 roku Gmina otrzymała odpowiednio 0,4 i 1,7 mln zł z tytułu zwrotu podatku VAT.

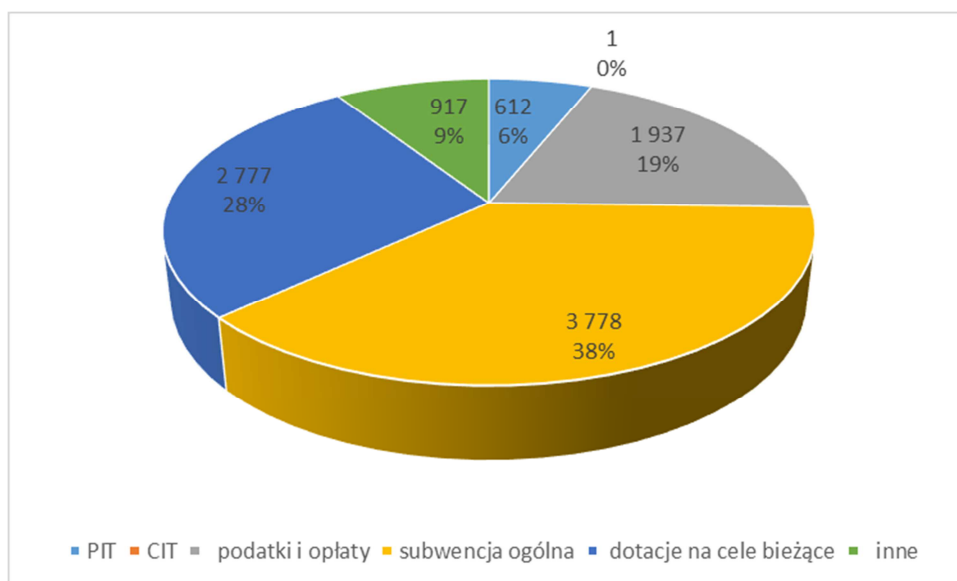
Dodatkowo w związku z koniecznością finansowania niezbędnych zadań inwestycyjnych w latach 2009-2013 sprzedano majątek na kwotę 9,1 mln zł a także pozyskano i wykorzystano dotacje oraz środki bezzwrotne na zadania inwestycyjne w wysokości 14,4 mln zł. Istotnym jest, że sprzedaż oczyszczalni ścieków i części sieci kanalizacyjnej w 2013 za kwotę 7,0 mln zł ma charakter zwrotny i stanowić będzie zobowiązanie Gminy. Gmina będzie mogła odkupić infrastrukturę kanalizacyjną do końca 2018 roku.

Jednocześnie należy zauważyć, iż w porównaniu do Grupy Rówieśniczej (GR 12) Gmina uzyskuje stosunkowo wysokie inne dochody, jak również posiada wysoki poziom dochodów z podatków i opłat lokalnych. Oznacza to podjęty już duży (choć niewystarczający) wysiłek społeczności lokalnej na rzecz ustabilizowania finansów Gminy.

Ze względu na czynniki obiektywne: małą gęstość zaludnienia, niskie dochody mieszkańców, brak zakładów przemysłowych - Gmina znajduje się na obszarze Natura 2000 - dochody z tytułu udziału w podatkach dochodowych PIT i CIT znacznie odbiegały od średniej w GR12. Nie rekompensowała ich część wyrównawcza subwencji ogólnej, która w porównaniu do GR12 była w analizowanym okresie stosunkowo niska.

Gmina starała się uzyskać wzrost dotacji na zadania bieżące. Jednym z narzędzi było prowadzenie prac interwencyjnych, które miały przyczynić się do zaktywizowania osób nieposiadających zatrudnienia i tym samym przyczynić się do zmniejszenia wysokiego wskaźnika bezrobocia. Dotacje bieżące pokrywały jednak jedynie część wydatków z tym związanych i w przyszłości, ze względu na wprowadzanie programu naprawczego, prace interwencyjne będą musiały być znacznie ograniczone.

Wykres 2: Struktura poziomu dochodów bieżących w 2013 roku

Podsumowując Gmina posiada powtarzalne dochody bieżące na poziomie ok. 10 mln zł, przy czym tak jak w większości małych gmin wiejskich główną pozycję dochodów stanowią subwencje i dotacje z Budżetu Państwa. Gmina Ostrowice posiada jednak wyższy niż grupa rówieśnicza udział dochodów własnych: 29% w porównaniu z 21% dla grupy rówieśniczej.

4.2. Wydatki w latach 2009-2013

Analiza wydatków Gminy obejmuje okres od roku 2009 do roku 2013. Tak jak w przypadku dochodów przyjęto pięcioletni okres analizy dla właściwego obrazowania tendencji kształtujących się po dochodowej stronie budżetu.

Badanie kształtowania się wykonanych wydatków Gminy oparto na dokumentach wymienionych w pkt 2 „Założenia”. Osobno przeanalizowano grupę wydatków bieżących oraz inwestycyjnych, gdyż charakteryzują się one różną specyfiką. W ramach wydatków bieżących zasadne jest badanie tendencji natomiast wydatki majątkowe są uzależnione od potrzeb społeczności lokalnej, decyzji władz Gminy oraz jej możliwości finansowych. Dodatkowo w ramach obu ww. kategorii wyszczególniono kwoty spłat zobowiązań niezaliczanych do wydatków z tytułu obsługi zadłużenia i kategorii rozchody. W analizowanym okresie wydatki bieżące Gminy kształtowały się w przedziale od 7,9 mln zł w 2009 roku do 11,0 mln zł w roku 2013.

Szczegółowe informacje na temat zrealizowanych wydatków, ich struktury oraz tempa zmian zawierają tabele 4 - 7.

Tabela 4: Wydatki Gminy Ostrowice w latach 2009-2013 (działy)

	GR 12	średnia	2009	2010	2011	2012	2013
WYDATKI BIEŻĄCE	12 360 058	9 814 890	7 906 304	8 605 253	8 622 936	9 793 466	10 957 878
OŚWIATA I WYCHOWANIE	5 428 221	3 249 928	2 353 710	2 090 524	2 460 706	3 153 289	2 996 972
POMOC SPOŁECZNA	2 568 905	1 780 413	1 683 391	1 803 534	1 751 425	1 812 950	1 850 768
ADMINISTRACJA PUBLICZNA	1 775 587	1 469 514	1 204 513	1 494 922	1 577 493	1 316 033	1 754 609
GOSPODARKA KOMUNALNA I OCHRONA	469 844	1 166 491	1 480 900	1 479 331	1 058 458	588 363	1 225 405
ROLNICTWO I ŁOWIECTWO	383 231	527 326	159 228	286 058	208 852	922 491	1 059 984
OBŚLUGA DŁUGU PUBLICZNEGO	227 332	574 689	334 814	390 763	435 671	887 584	824 615
KULTURA I OCHRONA	337 883	298 501	208 630	259 925	331 593	295 735	396 622
DZIEDZICTWA	337 883	298 501	208 630	259 925	331 593	295 735	396 622
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE I OCHRONA	143 318	164 316	102 790	164 798	167 381	179 519	207 093
EDUKACYJNA OPIEKA	187 936	161 232	140 792	133 553	180 363	162 100	189 352
WYCHOWAWCZA	187 936	161 232	140 792	133 553	180 363	162 100	189 352
TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ	306 275	150 092	40 043	222 008	175 194	176 221	136 994
POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POL. SPOŁ.	92 301	133 686	101 634	151 404	150 074	140 157	125 161
GOSPODARKA MIESZKANIOWA	133 293	65 613	46 938	47 038	54 159	88 973	90 957
KULTURA FIZYCZNA	76 953	31 906	11 002	30 442	26 849	36 270	54 960
OCHRONA ZDROWIA	60 298	26 171	26 086	24 365	30 559	20 144	29 702
DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA	31 008	10 183	7 000	9 995	6 475	13 200	14 245
POZOSTAŁE	137 672	4 833	4 833	16 594	7 683	438	439
WYDATKI INWESTYCYJNE	2 692 104	7 189 302	1 259 555	5 130 133	13 717 662	9 619 863	6 219 296
GOSPODARKA KOMUNALNA I OCHRONA	438 891	2 402 443	1 229 555	1 117 218	3 204 520	1 661 949	4 798 971
ROLNICTWO I ŁOWIECTWO	674 477	4 259 079	0	3 982 915	9 121 629	7 565 264	625 589
TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ	617 509	147 759	0	20 000	149 863	278 020	290 910
KULTURA I OCHRONA	179 778	53 944	0	0	0	0	269 721
DZIEDZICTWA	179 778	53 944	0	0	0	0	269 721
DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA	3 644	20 262	0	0	0	0	101 309
KULTURA FIZYCZNA	249 836	249 851	0	0	1 078 939	100 530	69 785
TURYSTYKA	40 008	5 039	0	0	0	0	25 196
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE I OCHRONA	73 652	24 420	30 000	10 000	59 346	0	22 755
POZOSTAŁE	414 309	26 505	0	0	103 365	14 100	15 060
WYDATKI OGÓŁEM	15 052 162	17 004 192	9 165 859	13 735 386	22 340 598	19 413 329	17 177 174

Struktura wydatków bieżących Gminy w podziale na działy gospodarki narodowej nie odbiega od struktury wydatków grupy rówieśniczej. Najważniejszymi obszarami realizacji wydatków bieżących Gminy są: Oświata i wychowanie, Pomoc społeczna i Administracja publiczna. W 2013 roku stanowiły one ponad 60% wydatków bieżących. W przypadku wydatków inwestycyjnych zauważyć można zdecydowanie większy ich udział w dochodach ogółem w porównaniu z grupą rówieśniczą w szczególności istotny udział wydatków związanych z gospodarką wodno-ściekową. Wynika to z konieczności nadrobienia zapóźnień infrastrukturalnych Gminy w tym obszarze.

Tabela 5: Wydatki Gminy Ostrowice w latach 2009-2013

	GR 12	średnia	2009	2010	2011	2012	2013
WYDATKI BIEŻĄCE	12 372 199	9 335 418	7 906 304	8 605 253	8 622 936	9 793 466	10 957 877
<i>w tym spłata zobowiązań</i>	<i>x</i>	<i>384 637</i>	<i>775 507</i>	<i>597 287</i>	<i>231 102</i>	<i>217 316</i>	<i>101 974</i>
<i>Wynagrodzenia</i>	<i>6 291 913</i>	<i>4 185 472</i>	<i>3 693 327</i>	<i>3 599 320</i>	<i>4 052 021</i>	<i>4 378 465</i>	<i>5 204 229</i>
<i>Socjalne</i>	<i>2 029 020</i>	<i>1 490 021</i>	<i>1 432 700</i>	<i>1 529 053</i>	<i>1 478 826</i>	<i>1 501 861</i>	<i>1 507 664</i>
<i>Usługi pozostałe</i>	<i>807 432</i>	<i>877 244</i>	<i>678 358</i>	<i>970 996</i>	<i>848 549</i>	<i>975 532</i>	<i>912 787</i>
<i>Obsługa długu</i>	<i>226 630</i>	<i>519 566</i>	<i>272 614</i>	<i>311 013</i>	<i>417 271</i>	<i>805 817</i>	<i>791 115</i>
<i>Zakup materiałów</i>	<i>720 522</i>	<i>535 765</i>	<i>359 452</i>	<i>515 664</i>	<i>518 756</i>	<i>615 717</i>	<i>669 238</i>
<i>Zakup energii</i>	<i>386 349</i>	<i>257 018</i>	<i>273 114</i>	<i>197 530</i>	<i>147 494</i>	<i>350 273</i>	<i>316 680</i>
<i>Opłaty i składki (ubezpieczenia)</i>	<i>349 799</i>	<i>230 948</i>	<i>179 728</i>	<i>207 648</i>	<i>234 014</i>	<i>235 265</i>	<i>298 088</i>
<i>Podatek od nieruchomości</i>	<i>66 976</i>	<i>51 149</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>255 743</i>
<i>Dotacje i subwencje</i>	<i>519 651</i>	<i>159 897</i>	<i>116 950</i>	<i>138 601</i>	<i>158 250</i>	<i>179 389</i>	<i>206 297</i>
<i>Dodatki do wynagrodzeń</i>	<i>337 517</i>	<i>199 956</i>	<i>201 339</i>	<i>198 210</i>	<i>196 025</i>	<i>209 984</i>	<i>194 225</i>
<i>Remonty</i>	<i>269 302</i>	<i>121 454</i>	<i>141 332</i>	<i>115 397</i>	<i>38 775</i>	<i>126 781</i>	<i>184 988</i>
<i>Stypendia</i>	<i>104 148</i>	<i>139 301</i>	<i>122 104</i>	<i>117 187</i>	<i>152 900</i>	<i>131 152</i>	<i>173 161</i>
<i>Pozostałe odsetki</i>	<i>4 508</i>	<i>303 599</i>	<i>365 622</i>	<i>624 671</i>	<i>285 693</i>	<i>166 530</i>	<i>75 478</i>
<i>VAT</i>	<i>5 350</i>	<i>10 944</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>13 557</i>	<i>41 164</i>
<i>Pozostałe</i>	<i>253 082</i>	<i>253 082</i>	<i>69 666</i>	<i>79 963</i>	<i>94 362</i>	<i>103 144</i>	<i>127 022</i>
WYDATKI INWESTYCYJNE	2 678 238	7 188 765	1 259 555	5 130 133	662	9 619 863	6 219 297
<i>w tym spłata zobowiązań</i>	<i>x</i>	<i>2 257 165</i>	<i>1 076 661</i>	<i>997 623</i>	<i>2 907 090</i>	<i>1 601 949</i>	<i>4 702 501</i>
WYDATKI OGÓŁEM	15 050 437	16 524 183	9 165 859	13 735 386	22 340 598	19 413 329	17 177 174

Tabela 6: Wydatki Gminy Ostrowice w latach 2009-2013 (struktura)

	GR 12	średnia	2009	2010	2011	2012	2013
WYDATKI BIEŻĄCE	82,2%	56,5%	86,3%	62,7%	38,6%	50,4%	63,8%
<i>w tym spłata zobowiązań</i>	<i>x</i>	<i>2,3%</i>	<i>8,5%</i>	<i>4,3%</i>	<i>1,0%</i>	<i>1,1%</i>	<i>0,6%</i>
<i>udział w wydatkach bieżących</i>							
<i>Wynagrodzenia</i>	<i>50,9%</i>	<i>44,8%</i>	<i>46,7%</i>	<i>41,8%</i>	<i>47,0%</i>	<i>44,7%</i>	<i>47,5%</i>
<i>Socjalne</i>	<i>16,4%</i>	<i>16,0%</i>	<i>18,1%</i>	<i>17,8%</i>	<i>17,1%</i>	<i>15,3%</i>	<i>13,8%</i>
<i>Usługi pozostałe</i>	<i>6,5%</i>	<i>9,4%</i>	<i>8,6%</i>	<i>11,3%</i>	<i>9,8%</i>	<i>10,0%</i>	<i>8,3%</i>
<i>Obsługa długu</i>	<i>1,8%</i>	<i>5,6%</i>	<i>3,4%</i>	<i>3,6%</i>	<i>4,8%</i>	<i>8,2%</i>	<i>7,2%</i>
<i>Zakup materiałów</i>	<i>5,8%</i>	<i>5,7%</i>	<i>4,5%</i>	<i>6,0%</i>	<i>6,0%</i>	<i>6,3%</i>	<i>6,1%</i>
<i>Zakup energii</i>	<i>3,1%</i>	<i>2,8%</i>	<i>3,5%</i>	<i>2,3%</i>	<i>1,7%</i>	<i>3,6%</i>	<i>2,9%</i>
<i>Opłaty i składki (ubezpieczenia)</i>	<i>2,8%</i>	<i>2,5%</i>	<i>2,3%</i>	<i>2,4%</i>	<i>2,7%</i>	<i>2,4%</i>	<i>2,7%</i>
<i>Podatek od nieruchomości</i>	<i>0,5%</i>	<i>0,5%</i>	<i>0,0%</i>	<i>0,0%</i>	<i>0,0%</i>	<i>0,0%</i>	<i>2,3%</i>
<i>Dotacje i subwencje</i>	<i>4,2%</i>	<i>1,7%</i>	<i>1,5%</i>	<i>1,6%</i>	<i>1,8%</i>	<i>1,8%</i>	<i>1,9%</i>
<i>Dodatki do wynagrodzeń</i>	<i>2,7%</i>	<i>2,1%</i>	<i>2,5%</i>	<i>2,3%</i>	<i>2,3%</i>	<i>2,1%</i>	<i>1,8%</i>
<i>Remonty</i>	<i>2,2%</i>	<i>1,3%</i>	<i>1,8%</i>	<i>1,3%</i>	<i>0,4%</i>	<i>1,3%</i>	<i>1,7%</i>
<i>Stypendia</i>	<i>0,8%</i>	<i>1,5%</i>	<i>1,5%</i>	<i>1,4%</i>	<i>1,8%</i>	<i>1,3%</i>	<i>1,6%</i>
<i>Pozostałe odsetki</i>	<i>0,0%</i>	<i>3,3%</i>	<i>4,6%</i>	<i>7,3%</i>	<i>3,3%</i>	<i>1,7%</i>	<i>0,7%</i>
<i>VAT</i>	<i>0,0%</i>	<i>0,1%</i>	<i>0,0%</i>	<i>0,0%</i>	<i>0,0%</i>	<i>0,1%</i>	<i>0,4%</i>
<i>Pozostałe</i>	<i>2,0%</i>	<i>2,7%</i>	<i>0,9%</i>	<i>0,9%</i>	<i>1,1%</i>	<i>1,1%</i>	<i>1,2%</i>
WYDATKI INWESTYCYJNE	17,8%	43,5%	13,7%	37,3%	61,4%	49,6%	36,2%
<i>w tym spłata zobowiązań</i>	<i>x</i>	<i>31,4%</i>	<i>11,7%</i>	<i>7,3%</i>	<i>13,0%</i>	<i>8,3%</i>	<i>27,4%</i>
WYDATKI OGÓŁEM	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela 7: Wydatki Gminy Ostrowice w latach 2009-2013 (zmiana)

	Srednia	2010	2011	2012	2013
WYDATKI BIEŻĄCE	9,6%	8,8%	0,2%	13,6%	11,9%
<i>w tym spłata zobowiązań</i>		-23,0%	-61,3%	-6,0%	-53,1%
<i>Wynagrodzenia</i>	10,2%	-0,6%	3,1%	2,0%	4,7%
<i>Socjalne</i>	1,3%	1,7%	-0,8%	0,4%	0,1%
<i>Usługi pozostałe</i>	8,6%	10,8%	-3,2%	3,7%	-1,6%
<i>Obsługa długu</i>	47,5%	3,5%	8,5%	23,3%	-0,5%
<i>Zakup materiałów</i>	21,5%	10,9%	0,1%	4,7%	2,2%
<i>Zakup energii</i>	4,0%	-6,9%	-6,3%	34,4%	-2,4%
<i>Opłaty i składki (ubezpieczenia)</i>	16,5%	3,9%	3,2%	0,1%	6,7%
<i>Podatek od nieruchomości</i>	-	-	-	-	-
<i>Dotacje i subwencje</i>	19,1%	4,6%	3,5%	3,3%	3,7%
<i>Dodatki do wynagrodzeń</i>	-0,9%	-0,4%	-0,3%	1,8%	-1,9%
<i>Remonty</i>	7,7%	-4,6%	-16,6%	56,7%	11,5%
<i>Stypendia</i>	10,5%	-1,0%	7,6%	-3,6%	8,0%
<i>Pozostałe odsetki</i>	-19,8%	17,7%	-13,6%	-10,4%	-13,7%
<i>VAT</i>	-	-	-	-	50,9%
<i>Pozostałe</i>	20,6%	3,7%	4,5%	2,3%	5,8%
WYDATKI INWESTYCYJNE	98,4%	76,8%	41,8%	-7,5%	-8,8%
<i>w tym spłata zobowiązań</i>	84,2%	-1,8%	47,9%	-11,2%	48,4%
WYDATKI OGÓŁEM	21,9%	12,5%	15,7%	-3,3%	-2,9%

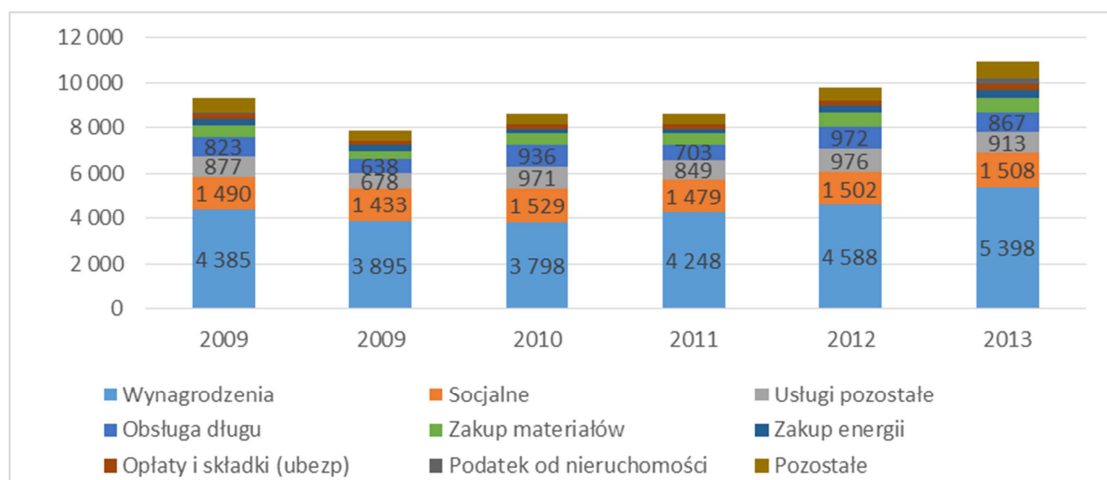
Największy wpływ na kształtowanie się wydatków bieżących miał wzrost:

- ✓ wynagrodzeń – w związku z przeprowadzanymi pracami interwencyjnymi, rozbudową i remontami infrastruktury oraz projektami finansowanymi ze środków bezzwrotnych,
- ✓ usług – w związku z wejściem w życie tzw. „ustawy śmieciowej” i kosztów utrzymania infrastruktury wodno-ściekowej,
- ✓ kosztów obsługi zobowiązań,
- ✓ zakupu materiałów, a także
- ✓ podatku od posiadanych nieruchomości – w 2013 roku Gmina zapłaciła ponad 250 tys. zł.

Jednocześnie konieczność spłaty zobowiązań wymagalnych i refinansowania zobowiązań na sfinansowanie wkładu własnego projektów wodno-ściekowych, skłoniło Gminę do poszukiwania alternatywnych form finansowania znajdujących swoje odzwierciedlenie w zwiększonych wydatkach tak bieżących, jak i inwestycyjnych. Jest to rozwiązanie stosowane zazwyczaj w celu przyspieszenia i tym samym obniżenia kosztów inwestycji w

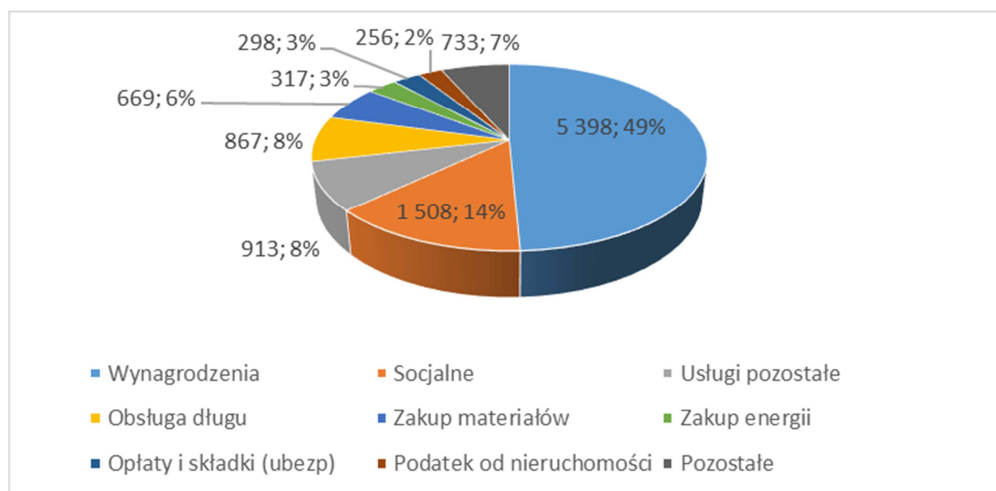
samorządach o dobrej sytuacji finansowej, mających odpowiednią zdolność do ich późniejszej spłaty. W analizowanym okresie stanowiły one prawie 1/3 wydatków ogółem Gminy.

Wykres 3: Struktura i zmiana poziomu wydatków bieżących

Jednocześnie należy zauważyć, iż pomimo ujęcia części kosztów obsługi zobowiązań w grupie wydatków inwestycyjnych, w porównaniu do Grupy Rówieśniczej (GR 12) Gmina ponosi bardzo wysokie koszty finansowania zobowiązań. Bez uwzględnienia spłat poprzez wydatki bieżące stanowiły one 8% wydatków bieżących przy 2% średniej w grupie rówieśniczej.

Wykres 4: Struktura poziomu wydatków bieżących w 2013 roku

W celu poprawy infrastruktury Gmina zrealizowała w analizowanym okresie szereg inwestycji na kwotę 25,1 mln zł. Jednocześnie pozyskała 15,6 mln zł środków bezzwrotnych na ten cel. Większość z nich dotyczyło gospodarki wodno-ściekowej. Całkowite koszty i udział własny w zrealizowanych inwestycjach prezentuje poniższa tabela.

Tabela 8: Zestawienie kosztów inwestycji zrealizowanych w latach 2010-2013

Lp.	Nazwa zadania	Całkowita wartość zadania	Środki pomocowe	Udział własny
1	Uporządkowanie gospodarki wodno – ściekowej na terenie gminy Ostrowice w obszarze Drawskiego Parku Krajobrazowego – ETAP I	14 210 380	9 270 362	4 940 018
2	Uporządkowanie gospodarki wodno – ściekowej na terenie gminy Ostrowice w obszarze Drawskiego Parku Krajobrazowego – ETAP II	6 343 162	3 427 092	2 916 070
3	Budowa sieci wodociągowej na trasie Nowe Worowo- Smoładzęcino	568 515	244 953	323 562
4	Modernizacja i wyposażenie świetlicy wiejskiej w miejscowości Przytoń w Gminie Ostrowice .	164 812	75 277	89 535
5	Budowa placu zabaw dla dzieci w miejscowości Jelenino gm. Ostrowice	23 278	13 248	10 030
6	Udział Gminy w remontach dróg powiatowych	278 020	0	278 020
7	Budowa kompleksu boisk sportowych w ramach programu : „Moje boisko – Orlik 2012” w miejscowości Ostrowice	1 156 476	983 000	173 476
8	Urządzenie czterech placów zabaw oraz remont czterech świetlic wiejskich w miejscowościach na terenie Gminy Ostrowice	418 139	245 569	172 570
9	Remont świetlicy wiejskiej w miejscowości Nowe Worowo	221 839	135 268	86 571
10	Budowa podłączeń budynków do kanalizacji sanitarnej w Gminie Ostrowice w miejscowości: Bolegorzyn, Chlebowo, Nowe Worowo, Siecino	552 883	248 797	304 086
11	Modernizacja ścieżki rowerowej Połczyn Zdrój - Złocieniec w granicach administracyjnych gm. Ostrowice na długości 4216 mb	1 117 873	916 736	201 137
Razem		25 055 376	15 560 302	9 495 075

W latach 2010-2013 gmina zrealizowała inwestycje na łączną kwotę 25 055 376,36 zł w tym:

1.Uporządkowanie gospodarki wodno – ściekowej na terenie gminy Ostrowice w obszarze Drawskiego Parku Krajobrazowego – ETAP I

w tym:

- Budowa kanalizacji sanitarnej grawitacyjno – tłocznej w m. Nowe Worowo.
- Budowa kanalizacji sanitarnej grawitacyjno – tłocznej w m. Chlebowo.
- Budowa kanalizacji sanitarnej tłocznej Nowe Worowo – Stare Worowo.

- Budowa kanalizacji sanitarnej tłocznej Chlebowo - Nowe Worowo.
- Modernizacja stacji uzdatniania wody w m. Chlebowo i Nowe Worowo.

Zadanie zostało realizowane w ramach środków z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007 – 2013. Całkowite wydatki projektu wynoszą 14 210 380,53 zł.

w tym:

Dofinansowanie stanowiło 9 270 362,04 zł. (84,63 % całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu)

Udział własny gminy – 4 940 018,49 zł

Okres realizacji 2010-2012

2. Uporządkowanie gospodarki wodno – ściekowej na terenie gminy Ostrowice w obszarze Drawskiego Parku Krajobrazowego – ETAP II

w tym:

- Modernizacja stacji wodociągowych Dołgie, Ostrowice, Bolegorzyn, Borne, Siecino.

- Budowa sieci wodociągowych w m. Przytoń, Bolegorzyn.

- Budowa kanalizacji w m. Bolegorzyn z przesyłem do Nowego Worowa.

Zadanie zostało realizowane w ramach środków z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013 z Działania Osi - 3 – Jakość życia na obszarach wiejskich i zróżnicowanie gospodarki wiejskiej. Priorytet: „ Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej”.

Całkowite koszty projektu 6 343 162, 26 zł

Dofinansowanie projektu stanowiło 3 427 091,93 zł. (75 % całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu)

Udział własny gminy – 2 916 070,33 zł

Okres realizacji 2010 – 2012

3. Budowa sieci wodociągowej na trasie Nowe Worowo- Smółdęcino wraz z węzłami P-1/W-12 i P-2/W -88 oraz wewnętrznymi liniami zasilającymi na terenie działek nr 55/17, 33 obręb Nowe Worowo i 49/1, 17/2, 19/5, 19/7 obręb Smółdęcino.

Zadanie zostało zrealizowane w 2011 r.

Rurociąg będzie zasilał w wodę w miejscowości Smołdżęcino, co umożliwi wyłączenie wyeksploatowanej i kosztownej w utrzymaniu stacji wodociągowej w Smołdżęcinie a również w przyszłości umożliwi podłączenie do wodociągu Kolonii Nowe Worowo – Smołdżęcino, które dotychczas nie korzystały z wodociągu gminnego, tylko z własnych lokalnych ujęć.

Całkowite wydatki projektu stanowią 568 514,61 zł.

Dofinansowanie z PROW 2007-2013 wynosiło 244 953,00 zł

Udział własny gminy – 323 561,61 zł

4. Modernizacja i wyposażenie świetlicy wiejskiej w miejscowości Przytoń w Gminie Ostrowice .

Zadanie zostało realizowane w ramach działania 413 „Wdrażania lokalnych strategii rozwoju” w zakresie operacji odpowiadających warunkom przyznania pomocy w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.

Łączny koszt zadania zamknął się kwotą 164.811,76 zł.

Dofinansowanie ze środków pomocowych stanowiło kwotę 75 277,00 zł

Udział własny gminy – 89 534,76 zł

5. Budowa placu zabaw dla dzieci w miejscowości Jelenino gm. Ostrowice

Gmina przeprowadziła w 2012 roku planowaną inwestycję budowy placu zabaw w Jeleninie.

Całkowity koszt inwestycji wyniósł 23 277,80 zł.

Kwota dofinansowania z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach działania „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” dla małych projektów stanowiła 13 248,00 zł.

Udział własny gminy – 10 029,80 zł

6. Udział Gminy w remontach dróg powiatowych :

- w remoncie drogi powiatowej Nr 1962Z Ostrowice-Złocieniec i drogi powiatowej 1985Z Złocieniec-Wierzchowo-Kalisz Pomorski, Etap II od skrzyżowania Żabin do Kalisza Pomorskiego - 103 883,62 zł

- w remoncie drogi powiatowej Nr 1962Z Ostrowice-Złoceniec łączącej drogę krajową nr 20 w miejscowości Złoceniec z drogą wojewódzką nr 173 w miejscowości Ostrowice o długości 12,404 km - 174 136,20 zł
łącznie udział gminy- 278 019,82 zł

7. Budowa kompleksu boisk sportowych w ramach programu : „Moje boisko – Orlik 2012” w miejscowości Ostrowice

Całkowity koszt zadania- 1 156 475,61 zł

Zabezpieczeniem finansowym powyższego zadania były środki finansowe z :

- Urzędu Marszałkowskiego w wysokości 333 000,00 zł
- Starostwa Powiatowego w Drawsku Pomorskim w wysokości 150 000,00 zł
- Ministerstwa Sportu i Turystyki do kwoty 500 000,00 zł
- Środki własne gminy 173 475,61 zł

Inwestycja została zrealizowana w 2011 r. Zakres rzeczowy był następujący:

- Boisko do piłki nożnej- nawierzchnia z trawy sztucznej – 1 860 m²
- Boisko wielofunkcyjne- nawierzchnia poliuretanowa – 613 m²
- Miejsca parkingowe + plac przy obiekcie – 149 m²
- Zaplecze szatniowo-sanitarne – 83 m²
- Ogródzenie boisk wysokość 4 m.

8. „Urządzenie czterech placów zabaw oraz remont czterech świetlic wiejskich w miejscowościach na terenie Gminy Ostrowice”

Wartość zadania stanowi 418 139,29 zł.

Dofinansowanie z PROW 2007-2013 stanowi 245 569,00 zł.

Udział własny gminy- 172 570,29 zł

9. Remont świetlicy wiejskiej w miejscowości Nowe Worowo

Całkowity koszt inwestycji wynosił 221 838,69 zł. Inwestycja współfinansowana z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013.

Dofinansowanie wynosi 135 268,00 zł.

Udział własny gminy – 86 570,69 zł

10. Budowa połączeń budynków do kanalizacji sanitarnej w Gminie Ostrowice w miejscowości: Bolegorzyn, Chlebowo, Nowe Worowo, Siecino

Zadanie realizowane przy udziale środków z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Wydatki zrealizowane w 2012 i 2013 roku w łącznej kwocie 351 883,00 zł. Plan na 2014 r to kwota 201 000,00 zł. Refundacja środków z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej spodziewana jest w 2014 r. w kwocie 248 797,00 zł.

Udział własny gminy stanowić będzie 304 086,00 zł.

Całkowity koszt zadania wynosi 552 883,00 zł.

11. Modernizacja ścieżki rowerowej Połczyn Zdrój - Złocieniec w granicach administracyjnych gm. Ostrowice na długości 4216 mb.

Projekt współfinansowany z Programu Operacyjnego "Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013",.

Realizacja zadania w latach 2013-2014. Wartość całkowita wynosi 1 117 872,99 zł, kwota dofinansowania wynosi 916 736,00 zł. Poniesione wydatki w 2013 r. wynosiły 66 056,61 zł. Zadanie jest zakończone. Rozliczenie finansowe i refundacja środków nastąpiła w 2014 roku.

Udział własny gminy – 201 136,99 zł.

4.3. Przepływy środków pieniężnych

W niniejszym punkcie przeanalizowano trzy kluczowe pozycje rachunku przepływów pieniężnych Gminy, tj.:

- ✓ Wolne środki, tj.: różnicę między dochodami i wydatkami bieżącymi bez uwzględnienia spłat odsetek oraz spłat zobowiązań poprzez paragrafy wydatków bieżących
- ✓ Wynik budżetu skorygowany o spłaty odsetek oraz spłaty zobowiązań poprzez paragrafy wydatków, oraz
- ✓ Środki do dyspozycji - ostateczny wynik przepływów pieniężnych uwzględniający przychody, rozchody a także wszystkie wydatki na spłatę i obsługę zobowiązań.

Tabela 9: Przepływy pieniężne w latach 2010-2013

		2010	2011	2012	2013
I	DOCHODY BIEŻĄCE	7 181 658	8 209 581	10 398 806	10 022 550
1	Udział w podatkach dochodowych	457 531	555 346	671 848	612 953
2	Podatki i opłaty lokalne	1 162 269	1 230 491	1 562 809	1 937 385
3	Subwencja	2 825 553	3 176 227	3 489 536	3 777 911
4	Dotacje na zadania bieżące	2 339 041	2 433 370	2 502 105	2 777 362
5	Inne dochody	397 263	814 148	2 172 508	916 939
II	WYDATKI BIEŻĄCE	8 605 253	8 622 936	9 793 466	10 957 878
1	<i>w tym spłata zobowiązań</i>	<i>597 287</i>	<i>231 102</i>	<i>217 316</i>	<i>101 974</i>
2	Wynagrodzenia	3 797 530	4 052 021	4 588 449	5 398 453
3	Socjalne	1 529 053	1 478 826	1 501 861	1 507 664
4	Usługi pozostałe	970 996	848 549	975 532	912 787
5	<i>Obsługa długu</i>	<i>935 684</i>	<i>702 964</i>	<i>972 346</i>	<i>866 594</i>
6	Zakup materiałów	515 664	518 756	615 717	669 238
7	Zakup energii	197 530	147 494	350 273	316 680
8	Opłaty i składki (ubezpj)	207 648	234 014	235 265	298 088
9	Podatek od nieruchomości	0	0	0	255 743
10	Pozostałe	451 148	640 312	554 023	732 631
III	WOLNE ŚRODKI (I-II+II1+II5)	109 377	520 711	1 795 002	33 240
IV	DOCHODY MAJĄTKOWE	4 287 340	7 996 921	576 743	10 489 995
1	Sprzedaż majątku	1 472 179	482 853	26 082	7 014 632
2	Dotacje inwestycyjne i śr. bezzwrotne	2 815 161	7 514 068	550 661	33 133
3	Wpływy ze zwrotu dotacji	0	0	0	3 442 230
V	WYDATKI INWESTYCYJNE	5 130 133	13 717 662	9 619 863	6 219 296
	<i>w tym spłata zobowiązań</i>	<i>997 623</i>	<i>2 907 090</i>	<i>1 601 949</i>	<i>4 702 501</i>
VI	WYNIK BUDŻETU (bez obsługi długu) (III+IV-V+V1)	264 207	- 2 292 940	-5 646 168	9 006 440
VII	PRZYCHODY	2 566 006	6 662 667	9 870 305	650 000
VIII	ROZCHODY I ODSETKI	1 234 255	1 231 535	2 048 017	5 043 711
IX	ROZCHODY W WYDATKACH	1 594 911	186 890	1 819 265	4 804 475
X	ŚRODKI DO DYSPOZYCJI (VI+VII-VIII-IX)	1 047	2 951 302	356 854	-191 746

W analizowanym okresie wolne środki kształtowały się na poziomie od 0,03 do 1,8 mln zł. Należy jednak podkreślić, iż osiągnięty poziom wolnych środków w 2011 i 2012 roku wynikał z czynników jednorazowych (zwrotu podatku VAT). W latach 2010-2013 poziom wolnych środków nie wystarczał na pokrycie kosztów obsługi zobowiązań Gminy. Poprawa jego poziomu jest możliwa poprzez:

- ✓ Zwiększenie poziomu dochodów bieżących,
- ✓ Ograniczenie wydatków bieżących, w tym w szczególności wysokich kosztów obsługi zobowiązań.

Wynik budżetu określający możliwości finansowania działalności bieżącej oraz inwestycyjnej z własnych środków oraz dotacji bezzwrotnych ulegał w ostatnich latach istotnym wahaniom. Było to spowodowane dużym wysiłkiem inwestycyjnym Gminy w latach 2010-2012. Inwestycje te dotyczyły głównie konieczności realizacji przez Gminę zadań w obszarze wodno-kanalizacyjnym. W 2013 roku Gmina w celu zapewnienia płynności finansowej oraz zapewnienia realizacji zadań własnych i zleconych była zmuszona sprzedać część swojej infrastruktury – dochód ze sprzedaży majątku w wysokości 7,0 mln zł - co istotnie poprawiło wynik budżetu. Sprzedaż ta miała jednak charakter zwrotny i wiąże się z koniecznością uiszczania znacznych opłat z tytułu wynajmu infrastruktury od nowego właściciela.

Środki do dyspozycji kształtowały się w analizowanym okresie blisko 0. Oznacza to, iż Gmina miała możliwości pozyskania finansowania na pokrycie luki finansowania inwestycji i obsługi zobowiązań. Pozyskiwane środki charakteryzowały się jednak, mimo spadku rynkowych stóp procentowych, coraz wyższym kosztem.

4.4. Zobowiązania Gminy na koniec 2013 roku

Gmina Ostrowice należy do grupy małych gmin wiejskich, w których przez lata narosły opóźnienia w rozwoju infrastruktury. Sytuacja taka powodowała realne zagrożenie dla możliwości wypełnienia zadań własnych jednostki samorządu terytorialnego przede wszystkim w obszarze gospodarki wodnej i kanalizacyjnej. Gmina w całości położona jest na obszarze Natura 2000, co sprawia, iż ochrona środowiska powinna być traktowana priorytetowo. Utrzymywanie zapóźnień w rozwoju infrastruktury mogło poza negatywnymi skutkami dla środowiska doprowadzić do wzmocnienia negatywnych tendencji migracyjnych, co w konsekwencji doprowadziłoby do spadku dochodów bieżących Gminy. Racjonalnym zatem wydaje się decyzja o wykorzystaniu w tym celu środków bezzwrotnych. Mimo, iż stanowiły one znaczną część inwestycji, ze względu na skalę inwestycji finansowanie wkładu własnego stało się znacznym obciążeniem dla Gminy.

Środki pozyskiwane były za pomocą różnych instrumentów finansowych: kredytów, pożyczek, obligacji, wykupu wierzytelności. W szczególności ten ostatni ww. instrument, po wejściu w życie Rozporządzeń Ministra Finansów z dnia 23 grudnia 2010 roku i 28 grudnia 2011 w sprawie szczegółowego sposobu klasyfikacji tytułów dłużnych zaliczanych do

państwowego długu publicznego, w tym do długu Skarbu Państwa (Dz.U. z 2010 r. Nr 252, poz. 1692 i Dz.U. z 2011 r. Nr 298, poz. 1767) negatywnie wpłynął na wskaźniki zadłużenia Gminy i utrudnił jej finansowanie na rynku bankowym po kosztach zbliżonych do uzyskiwanych wcześniej.

Na koniec 2013 roku wszystkie zobowiązania Gminy uwzględniające wykup wierzytelności, wykup środków trwałych, zobowiązania wymagalne oraz zobowiązanie z tytułu sprzedaży przyszłych przepływów wyniosły 29,3 mln zł, tj. 142,7 % dochodów gminy.

Tabela 10: Zestawienie zobowiązań Gminy na koniec 2013 roku

Lp.	Bank (instytucja finansująca)	Data zawarcia umowy	Rodzaj zobowiązania	Data ostatniej raty kapitałowej	Kwota udzielonego finansowania	Stan zobowiązań na 31.12.2013 r.	Zabezpieczenie finansowania
1	BRE Bank Hip. S.A.	29.06.2006	Kredyt	25.05.2016	1 000 000	300 000	weksel in blanco
2	Bank Pocztowy S.A.	28.03.2007	Kredyt	30.03.2015	800 000	200 000	weksel in blanco
3	BRE Bank Hip. S.A.	08.05.2008	Kredyt	15.05.2023	1 100 000	785 716	weksel in blanco
4	BPS S.A.	15.12.2008	Kredyt	31.10.2018	1 200 000	600 000	weksel in blanco
5	BPS S.A.	21.05.2009	Kredyt	15.05.2019	1 400 000	840 000	weksel in blanco
6	BZ WBK S.A.	24.11.2010	Kredyt	15.11.2020	1 300 000	910 000	weksel in blanco
7	BRE Bank Hip. S.A.	02.08.2012	Kredyt	15.09.2022	600 000	540 000	weksel in blanco
8	Cotango 2 FIZ	10.10.2011	Obligacje	02.11.2018	3 000 000	1 280 000	
9	BOŚ S.A.	10.04.2008	Wykup wierzytelności	15.04.2017	1 802 827	747 920	weksel in blanco
10	M.W.Trade S.A.	24.08.2012	Wierzytelność z tytułu wcześniej zaciągniętych pożyczek	28.07.2027	3 200 000	3 200 000	weksel in blanco
11	M.W.Trade S.A.	28.09.2012	Wierzytelność z tytułu wcześniej zaciągniętej pożyczki	30.09.2024	2 813 067	2 813 067	weksel in blanco
12	M.W.Trade S.A.	29.11.2013	Uгода	31.03.2014	4 603 119	4 603 119	weksel in blanco
13	Remedis S.A.	27.03.2013	Umowa Subrogacji	28.02.2014	3 630 000	3 630 000	weksel in blanco
14	Magellan S.A.	30.10.2013	Pożyczka	28.02.2014	500 000	400 000	weksel in blanco
15	Magellan S.A.	17.12.2013	Pożyczka	30.06.2014	250 000	250 000	weksel in blanco
16	M.W.Trade S.A.	26.11.2013	Wykup środków trwałych	26.05.2014	1 888 900	1 888 900	
17	M.W.Trade S.A.	26.11.2013	Wykup środków trwałych	26.11.2018	1 208 700	1 208 700	
18	M.W.Trade S.A.	11.04.2013	Wykup środków trwałych	11.04.2018	3 879 419	3 879 419	
19	Magellan S.A.	28.06.2013	Umowa Finansowania wierzytelności przyszłych	30.06.2016	1 000 000	833 333	weksel in blanco
Razem		x	x	x	35 176 032	28 910 175	x

W styczniu 2014 roku Gmina zaciągnęła pożyczkę w wysokości 1 187 tys. zł z terminem spłaty do końca września br. na wyprzedzające finansowanie zadania Modernizacja ścieżki rowerowej Połczyn Zdrój - Złocieniec w granicach administracyjnych Gminy na długości 4216 mb. w ramach programu operacyjnego „Ryby”.

Obsługa powyższych zobowiązań odbywa się na bieżąco, ale finansowana jest poprzez sprzedaż majątku lub zaciąganie kolejnych zobowiązań.

Dodatkowo na koniec 2013 roku Urząd Gminy posiadał 277 777,13 zł zobowiązań wymagalnych, w tym jednostki podległe (Zespoły Szkół) 77 629,41 zł, w tym zaległych składek ZUS 41 755,80. Na dzień sporządzania programu naprawczego część zobowiązań jest już zapłacona natomiast wszystkie zobowiązania są ujęte w planie wydatków bieżących lub inwestycyjnych w 2014 roku. Szczegółowe ich zestawienie zawiera poniższa tabela.

Tabela 11: Zestawienie zobowiązań wymagalnych Gminy na koniec 2013 roku, a jeszcze nie zapłaconych na dzień sporządzania programu postępowania naprawczego.

Nazwa kontrahenta	Data wystawienia	Nr faktury	zobowiązania wymagalne
PPKS SZCZECINEK	12.12.12	NO 21	20,00
	12.12.12	NO 21	590,25
	27.11.2013	FVAT/000162/D/ZB	8 407,67
	27.11.2013	FVAT/000164/D/ZB	5 706,37
			14 724,29
CELOWY ZWIĄZEK GMIN	02.04.2013	49/2013	2 151,00
	01.07.2013	76/2013	2 151,00
	01.10.2013	102/2013	2 151,00
	01.07.2013	56/2013	50,00
			6 503,00
SKŁAD OPAŁU Z.ZAWORSKI	02.12.2013	2/12/13	400,00
	02.12.2013	2/12/13	2 279,38
			2 679,38
ENERGA OŚWIETLENIE	05.06.2013	0485/KSOS/2013	8 234,06
	03.07.2013	0574/KSOS/2013	7 595,37
	05.08.2013	0659/KSOS/2013	7 170,43
	04.09.2013	0753/KSOS/2013	7 849,52
	01.10.2013	0842/KSOS/2013	7 710,82
	07.11.2013	0967/KSOS/2013	10 388,62
	04.12.2013	1025/KSOS/2013	10 670,82
			59 619,64

SKR	31.10.2012	32/2012	799,20
			799,20
ULTRA- F.SURUDA	08.11.2013	463/U/11/2013	3 765,03
			3 765,03
PPHU ARO J. HRYNIEWICKI	22.08.2011	F0087/08/2011	280,00
	15.05.2012	F0034/05/2012	190,00
	15.05.2012	F0033/05/2012	380,00
	18.09.2012	F0037/09/2012	630,00
			1 480,00
ZAKŁAD WODOCIĄGÓW I KANALIZACJI	25.11.2013	8000/WOD/2013	3 439,43
			3 439,43
ZAKŁAD OGÓLNO-BUDOWLANY KALINIAK	28.11.2013	FV/1160/13	1 738,80
			1 738,80
USŁ.PROJEKTOWE-NADZÓR BUDOWLANY ZDZISŁAW CZAPLICKI	02.09.2013	10/2013	1 599,00
			1 599,00
WOLTERS KLUWER POLSKA SP.Z O.O.	31.10.2013	1513072957	7 380,00
			7 380,00
ZWIAZEK GMIN WIEJSKIEJ RP	14.11.2012	NO 81/11/2012	706,80
			706,80
PROTE TECHNOLOGIE	17.12.2013	FA/33/12/2013	1 137,75
			1 137,75
P.T.H.U W. SKIBIŃSKI	31.10.2013	178/UT/2013	10 424,25
			10 424,25
REMONDIS SANITECH POZNAŃ	30.11.2013	4105543759	7 137,48
			7 137,48
S-PROBUD SP.Z O.O.	27.08.2013	50/2013	20 664,00
			20 664,00
MKWADRAT STUDIO ZYSKA M.	18.11.2013	19/2013	7 000,00
			7 000,00
ENERGA	14.11.2013	L2P10747404/1311/00100	4 776,38
	27.11.2013	L2P10747987/1311/00069	3 610,12
	11.12.2013	L2P10747404/1312/00101	18 483,29
	11.12.2013	L2P10747404/1312/00102	1 856,69
	11.12.2013	L2P10747404/1312/00103	4 915,78
	11.12.2013	L2P10747404/1312/00104	3 429,56
	11.12.2013	L2P10747405/1312/00086	9 076,31
			46 148,13
ZUS ze Szkół w tym:		Szkoła Ostrowice	22 408,92
		Szkoła Worowo	19 346,88
			41 755,80
RAZEM			238 701,98

Aktualnie stan zadłużenia gminy uległ zmianie i przedstawia się następująco:

Tabela 12: Zestawienie zobowiązań Gminy na dzień 30.09.2014 roku

Lp.	Bank (instytucja finansująca)	Data zawarcia umowy	Rodzaj zobowiązania	Data ostatniej raty kapitałowej	Kwota udzielonego finansowania	Stan zobowiązań na 30.09.2014 r.	Zabezpieczenie finansowania
1	BRE Bank Hip. S.A.	29.06.2006	Kredyt	25.05.2016	1 000 000,00	200 000,00	weksel in blanco
2	Bank Pocztowy S.A.	28.03.2007	Kredyt	30.03.2015	800 000,00	100 000,00	weksel in blanco
3	BRE Bank Hip. S.A.	08.05.2008	Kredyt	15.05.2023	1 100 000,00	707 145,00	weksel in blanco
4	BPS S.A.	15.12.2008	Kredyt	31.10.2018	1 200 000,00	600 000,00	weksel in blanco
5	BPS S.A.	21.05.2009	Kredyt	15.05.2019	1 400 000,00	700 000,00	weksel in blanco
6	BZ WBK S.A.	24.11.2010	Kredyt	15.11.2020	1 300 000,00	910 000,00	weksel in blanco
7	BRE Bank Hip. S.A.	02.08.2012	Kredyt	15.09.2022	600 000,00	480 000,00	weksel in blanco
8	Cotango 2 FIZ	10.10.2011	Obligacje	02.11.2018	3 000 000,00	1 280 000,00	
9	BOŚ S.A.	10.04.2008	Wykup wierzytelności	15.04.2017	1 802 827,00	747 920,00	weksel in blanco
10	M.W.Trade S.A.	24.08.2012	Wierzytelność z tytułu wcześniej zaciągniętych pożyczek	28.07.2027	3 200 000,00	3 200 000,00	weksel in blanco
11	M.W.Trade S.A.	28.09.2012	Wierzytelność z tytułu wcześniej zaciągniętej pożyczki	30.09.2024	2 813 067,00	2 813 067,00	weksel in blanco
12	M.W.Trade S.A.	29.11.2013	Uгода	31.12.2014	4 603 119,00	4 603 119,00	weksel in blanco
13	M.W.Trade S.A.	25.02.2014	Porozumienie Nr MWT/46/2014	31.12.2014	4 030 000,00	4 030 000,00	weksel in blanco
14	Magellan S.A.	22.09.2014	Wykup środków trwałych	31.12.2014	1 888 900,00	1 888 900,00	weksel in blanco
15	Magellan S.A.	22.09.2014	Wykup środków trwałych	31.12.2014	1 208 700,00	1 208 700,00	weksel in blanco
16	Magellan S.A.	22.09.2014	Wykup środków trwałych	31.12.2014	3 879 419,00	3 879 419,00	weksel in blanco
17	Magellan S.A.	28.06.2013	Umowa Finansowania wierzytelności przyszłych	31.12.2014	1 000 000,00	583 333,30	weksel in blanco
18	M.W.Trade S.A.	30.04.2014	Umowa o restrukturyzację zadłużenia Nr MWT/R/20/2014	31.12.2014	568 571,00	568 571,00	weksel in blanco
19	M.W.Trade S.A.	27.05.2014	Porozumienie o restrukturyzację zobowiązań Nr MWT/102/2014	31.12.2014	1 187 000,00	1 187 000,00	weksel in blanco
Razem		x	x	x	36 581 603,00	29 687 174,30	x

Ponadto informuję się, że zrestrukturyzowane zostało zobowiązanie wynikające z wykupu środków trwałych. Zobowiązanie od M.W. Trade S.A. przejęła spółka Magellan S.A. przy czym Gmina przejęła na własność środki trwałe przy znacznym zmniejszeniu kosztów obsługi zobowiązania.

Toczy się postępowanie weryfikujące rozliczenie inwestycji pn. „Uporządkowanie gospodarki wodno – ściekowej na terenie gminy Ostrowice w obszarze Drawskiego Parku Krajobrazowego” zrealizowanego z udziałem środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013.

Toczy się spór między gminą Ostrowice a Zarządem Województwa Zachodniopomorskiego. Aktualnie gmina złożyła w dniu 18.09.2014 r. skargę kasacyjną do Naczelnego Sądu Administracyjnego od wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego z dnia 23.07.2014 r. zarzucając:

- naruszenie prawa materialnego tj. z art. 26 ust. 1 pkt. 15a UoPPR wobec błędnej wykładni i przyjęcia, iż ustalenie i nałożenie korekty finansowej, o której mowa w art. 98 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999, nie powinno nastąpić w formie decyzji administracyjnej;

- naruszenie prawa materialnego, tj. art. 207 ust. 1 pkt 2 UoFP oraz art. 26 ust. 1 pkt 15 UoPPR wobec błędnej wykładni i przyjęcia, iż Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego nie zastosował art. 207 ust. 1 pkt. 2 UoFP oraz art. 26 ust. 1 pkt. 15 UoPPR w następstwie nałożenia korekty finansowej w treści informacji pokontrolnej;

- naruszenie prawa materialnego, tj. art. 60c ust. 1 PZP w związku z art. 48 ust. 2 PZP i art. 40 ust. 3 PZP wobec przyjęcia przez Organ niedopełnienia obowiązku przekazania przez Gminę ogłoszenia o zamówieniu Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich,

- naruszenie prawa materialnego, tj. art. 98 ust. 2 oraz art. 2 pkt 7 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999 wobec niezastosowania art. 98 ust. 2 tego rozporządzenia oraz przyjęcie, iż w projekcie doszło do

nieprawidłowości w rozumieniu art. 2 pkt 7 tego rozporządzenia uzasadniających nałożenie korekty finansowej na poziomie ustalonym przez Organ;

Mając na względzie powyższe gmina wniosła o:

- uchylenie w całości wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie z dnia 23 lipca 2014 r. i jego zmianę poprzez rozpoznanie skargi Gminy Ostrowice i uchylenie decyzji Nr WWRPO/47/W/2013 Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 11 grudnia 2013 r., a także poprzedzającej ją decyzji Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego Nr WWRPO/29/W/2013 z dnia 12 sierpnia 2013 r.,

- zasądzenie na rzecz Gminy od Organu zwrotu kosztów postępowania niezbędnych do celowego dochodzenia praw, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Wartość przedmiotu sporu – 2 315 475,00 zł. W/w kwota nie uwzględnia należności dla gminy w wysokości 405 102,46 zł. W ocenie gminy sprawa winna być rozstrzygnięta zgodnie z w/w argumentami.

5. PLAN PRZEDSIĘWZIĘĆ NAPRAWCZYCH Z HARMONOGRAMEM ICH WDROŻENIA

W celu zrównoważenia relacji dochodów i wydatków Gminy poniżej przedstawiono zestawienie działań podjętych i planowanych do podjęcia przez Gminę. Działania te konsekwentnie realizowane umożliwią Gminie wypracowanie kwoty wolnych środków umożliwiających w dłuższym okresie spłatę wszystkich posiadanych zobowiązań wraz z kosztami ich obsługi.

Przedsięwzięcia naprawcze można podzielić na 5 grup w zależności od pozycji budżetowych, na które wpływają. Są to:

1. Dochody bieżące,
2. Wydatki bieżące,
3. Dochody majątkowe,
4. Wydatki inwestycyjne,
5. Koszty obsługi zobowiązań - kategoria wyodrębniona ze względu na istotność z grupy wydatków bieżących.

5.1. Plan przedsięwzięć naprawczych

5.1.1. Zwiększenie dochodów bieżących

Poniżej przedstawiono wpływ podjętych działań na zmiany roczne dochodów.

Tabela 12: Wzrost dochodów na skutek podjętych działań restrukturyzacyjnych

	2014	2015	2016	2017	2018
DOCHODY BIEŻĄCE	833 806	825 000	233 000	1 775 000	925 000
<i>Podatki i opłaty lokalne</i>	<i>327 000</i>	<i>281 000</i>	<i>31 000</i>	<i>1 775 000</i>	<i>925 000</i>
Podatek od nieruchomości, z tego:	100 000	200 000		1 775 000	925 000
<i>podatek od budowli (siłownie wiatrowe)</i>				1 775 000	925 000
<i>windykacja należności</i>	100 000	200 000			
Podatek rolny z tego:	188 000	81 000	31 000		
<i>wzrost wg maksymalnej stawki z 2014 r.</i>		31 000	31 000		
<i>windykacja należności</i>	188 000	50 000			
Podatek leśny	-9 000				
Inne opłaty par. 0490 (opł.z tyt. zagospodarowania odpadów komunalnych)	48 000				

Inne dochody	506 806	544 000	202 000	0	0
Sprzedaż usług	120 000	240 000			
najem i dzierżawa	27 000	2 000	2 000		
opłata adiacencka		250 000	200 000		
Wpływy różne par. 0970 (podatek VAT)	359 806	52 000			

Poniżej przedstawiono działania podjęte lub planowane do podjęcia w celu maksymalizacji dochodów bieżących Gminy.

Zwiększenie dochodów z podatku od nieruchomości o 2.700 tys. zł

Podstawowym kierunkiem zwiększenia dochodów Gminy jest rozwój energetyki odnawialnej. Trwają intensywne prace w tym zakresie. W Gminie istnieje już przykładowa instalacja kolektorów słonecznych, ale istotne dochody będą generowały podatki od elektrowni wiatrowych. Zaplanowano następujący harmonogram działań:

1. Analiza potencjału pod względem możliwości lokalizacji siłowni wiatrowych.
2. Wstępna ocena (screening) wpływu na ornitofaunę i chiropterofaunę planowanej inwestycji polegającej na budowie parku elektrowni wiatrowych w gminie Ostrowice.
3. Ostateczna weryfikacja 23 powierzchni poddanych screeningowi poprzez procedurę co najmniej rocznego monitoringu przedinwestycyjnego (wskazany dwuletni), w wyniku którego zostaną określone tereny konfliktowe i tereny korzystne dla inwestycji.
4. Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ostrowice zawierającego możliwość lokalizacji siłowni wiatrowych i farm fotowoltaicznych.
5. Wydanie pozwoleń na budowę.
6. Prace budowlano-montażowe.

Ad.1.

Gmina zleciła przeprowadzenie analizy swojego potencjału pod względem możliwości lokalizacji siłowni wiatrowych ze względu na:

- ✓ odległość od zabudowy mieszkaniowej,

- ✓ odległość od lasów i wód stojących,
- ✓ odległość od linii elektroenergetycznych,
- ✓ odległość od sieci komunikacyjnej,
- ✓ odległość od nadajników GSM,
- ✓ odległość od granic gmin sąsiednich

Prace zakończone zostały w czerwcu 2013 roku wyznaczeniem obszarów, na których zachowując strefy turbulencji można zlokalizować 44 siłownie wiatrowe. Lokalizacje rekomendowane do budowy siłowni wiatrowych przedstawiono w załączniku nr 1 do programu naprawczego.

Ad.2.

W związku z lokalizacją Gminy w całości na Obszarze Natura 2000 firma MKWADRAT studio Małgorzata Zyska przeprowadziła screening wpływu na ornitofaunę i chiropterofaunę planowanej inwestycji polegającej na budowie parku elektrowni wiatrowych w gminie Ostrowice. Screening został zakończony w listopadzie 2013 roku i zawiera rekomendacje wykonania co najmniej rocznego monitoringu przedinwestycyjnego wpływu inwestycji na ornitofaunę i chiropterofaunę.

Ad.3.

Gmina w dniu 26 lutego 2014 roku rozpięła przetarg na monitoring przedinwestycyjny wpływu inwestycji na ornitofaunę i chiropterofaunę. Przetarg został rozstrzygnięty i począwszy od maja 2014 r. na podstawie umowy realizowany jest monitoring roczny.

Zakończenie prac nad monitoringiem rocznym i uchwalenie Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Ostrowice planowane jest w miesiącu maju 2015 r.

Nadmienia się, że oprócz listu intencyjnego firmy Vortex Energy Polska sp. z o.o. gmina negocjuje zawarcie umowy przedwstępnej z potencjalnymi inwestorami.

Ponadto informuje się, że pieniądze podatkowe z siłowni wiatrowych nie są wirtualne np. nasi sąsiedzi gmina Dygowo też popegeerowska i dotychczas biedna z podatku od nieruchomości uzyskuje ok 5,7 mln rocznie, w tym od siłowni wiatrowych ok 4 mln zł.

Biorąc pod uwagę czas niezbędny do zrealizowania prac projektowych i uzyskania pozwoleń na budowę siłowni wiatrowych, prac budowlano-montażowych szacowany na lata 2015-2016 realne jest osiągnięcie dodatkowych wpływów podatkowych w 2017 roku.

Ad.4.

W dniu 29 listopada 2013 roku Gmina podpisała umowę Nr 271.9.2.2013 z Europrojekt - Jarosław Kulikowski, o sporządzenie projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Ostrowice, województwo zachodniopomorskie w granicach administracyjnych. Planowany termin zakończenia prac koniec maja 2015 roku. Jednocześnie należy podkreślić, iż władze Gminy równolegle do prac związanych ze zmianą studium przeprowadzają konsultacje z mieszkańcami, w szczególności z właścicielami działek, na których przewidywana jest budowa siłowni wiatrowych oraz instalacja kolektorów słonecznych. Na podstawie przeprowadzonych rozmów można obserwować pozytywny stosunek mieszkańców do planowanych inwestycji. Inwestycje polegające na budowie elektrowni wiatrowych i fotowoltaicznych traktowane są przez mieszkańców jako szansa na dodatkowe źródło dochodów pozarolniczych.

Ad.5. i Ad.6.

Władze Gminy prowadzą zaawansowane rozmowy z inwestorami zainteresowanymi przeprowadzeniem ww. inwestycji. Na dowód zainteresowania ww. firm inwestycjami w Gminie w Załączniku nr 2 przedstawiono list intencyjny od jednej z nich – firmy Vortex Energy Polska Sp. z o.o. posiadającej 23% udział w rynku „branży wiatrowej”.

Potencjalne wpływy podatkowe związane z podatkiem od budowli (2 % wartości) to ok. 85 000,00 zł od jednej elektrowni wiatrowej. Ze względów ostrożnościowych w programie naprawczym założono budowę 30 z 44 możliwych siłowni wiatrowych: dwudziestu w 2016 i dziesięciu w 2017 roku. Planuje się osiągnąć dodatkowe wpływy w wysokości 1,7 mln zł w 2017 roku oraz 2,55 mln zł od 2018 roku (oprócz podatku od budowli Gmina uzyska również wzrost wpływów z podatku od nieruchomości od wyłączonych gruntów pod budowlę i drogi dojazdowe). Dodatkowe wpływy z podatku od budowli kolektorów słonecznych szacowane są na 150 tys. zł rocznie.

W przypadku realizacji tych inwestycji Gmina utraci jednocześnie wpływy z subwencji ogólnej w wysokości 1,4 mln zł.

Zwiększenie dochodów z podatku rolnego i od nieruchomości o 600 tys. zł w najbliższych 3 latach, w tym:

- podatek rolny – 300 000 zł

Po spadku stawek podatku rolnego ze względu na obniżenie ceny skupu żyta począwszy od 2015 roku Gmina planuje ich podniesienie do poziomu co najmniej stawki maksymalnej z obecnego roku. Nadmieniam się, że różnica między naliczeniem podatku wg stawki maksymalnej, a stawki przyjętej przez Radę Gminy stanowi 31 tys. zł rocznie. W związku z powyższym w ciągu dwóch lat (2015-2016) gmina uzyska 62 tys. zł.

Dodatkowo zintensyfikowane zostaną działania windykacyjne w zakresie poboru podatku rolnego. Planowany wzrost z tego tytułu wyniesie w 2014 r. 188 tys. zł. i w 2015 r. 50 tys. zł.

- podatek od nieruchomości

Zwiększenie dochodów o 300 tys. zł wynika zintensyfikowania działań windykacyjnych w zakresie poboru podatku od nieruchomości. Zakładane wpływy z tego tytułu stanowiąc będą 100 tys. zł w 2014 r. i 200 tys. zł w 2015 r.

Zwiększenie dochodów z opłat z tytułu zagospodarowania odpadów komunalnych o 48 tys. zł rocznie

Aktualnie dochody zgodnie z przepisem rocznym wynoszą 262 000,00 zł, natomiast koszty związane z odbiorem odpadów 310 000 zł. Rada Gminy podejmie uchwałę o wzroście opłaty w celu zbilansowania dochodów z kosztami gospodarki odpadami komunalnymi.

Zwiększenie dochodów z opłat za zużycie wody i odprowadzanie ścieków o 240 tys. zł rocznie

Tak jak w przypadku gospodarki odpadami komunalnymi tak w przypadku usług dostarczania wody i odbioru ścieków dochody Gminy nie pokrywają kosztów realizacji usługi. Aktualne dochody i ponoszone koszty utrzymania infrastruktury przedstawiają się następująco:

a) Dostarczanie wody:

Sprzedaż rocznie- 67 609,60 m³

Ceny i opłaty po uwzględnieniu dopłaty Gminy – netto 3,06 zł/m³, brutto 3,30 zł/m³, stawka opłaty abonamentowej 4,00 zł/miesiąc

Sprzedaż przypis rocznie- 270 787,25 zł

Koszty rocznie – 483 099,47 zł

b) Odbiór ścieków

Rocznie w m³ – 33 938,00 m³

Cena wg uchwały: Ceny i opłaty po uwzględnieniu dopłaty Gminy- netto 5,56 zł/m³ , brutto 6,00 zł/m³

Przypis roczny- 180 973,20 zł,

Koszty rocznie- 341 066,31 zł

W I kwartale br. planowane jest podjęcie działań mających na celu zbilansowanie dochodów i wydatków związanych z dostarczaniem wody i odbiorem ścieków. W tym celu planowane jest podniesienie stawek za dostarczanie wody o 1 zł netto za 1 m³ i odbiór ścieków o 2 zł netto za 1 m³.

Na dzień dzisiejszy realizacja działań naprawczych w powyższym zakresie przedstawia się następująco:

- Uchwałą Nr XXII/206/14 z dnia 15 maja 2014 r. Rada Gminy Ostrowice przyjęła nowe taryfy za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzenie ścieków. W tabeli porównanie

	dotychczas	Wg nowej taryfy
Wartość w zł	netto	netto
Abonament za 1 przyłącze	4,00	4,23
dostawa wody za m ³	3,06	3,83
odbiór ścieków za m ³	5,56	7,34
Wzrost wpływów do miesiąca poprzedzającego podwyżkę	ok. 20 000 zł/miesięcznie	

Wzrost wpływów do miesiąca poprzedzającego podwyżkę to ok 20 tys. zł, co w skali roku stanowi ok 240 tys. zł.

Zwiększenie dochodów z najmu o 31 tys. zł rocznie

Wynajem wyremontowanych świetlic wiejskich. Wzrost dochodów ok 25 tys. zł.

Wzrost czynszów w budynkach komunalnych. Aktualnie przepis roczny czynszów wynosi 18 548,08 zł, przy koszcie utrzymania budynków komunalnych w wysokości ok. 25 000,00 zł. Poprzez podwyższenie czynszów w okresie trzyletnim nastąpi sukcesywne zrównoważenie czynszów z kosztami utrzymania budynków komunalnych. Poprzez rozłożenie podwyżek czynszów na trzy lata zminimalizowany zostanie negatywny efekt społeczny podwyżek dla grupy tzw. "wrażliwej". **Wzrost dochodów 6 tys. zł.**

Wzrost dochodów z wpływów różnych w wysokości 52 tys. zł związany jest ze zwrotem podatku VAT. Ponadto w 2014 r. Gmina uzyska dodatkowe wpływy w kwocie 206 249 zł w związku ze zwrotami podatku od towarów i usług (VAT) dokonanyymi przez Urząd Skarbowy, a wynikającymi z deklaracji VAT-7 złożonymi w IV kwartale 2013 r.

Zwiększenie dochodów z opłaty adiacenckiej w łącznej kwocie 450 tys. zł

Planuje się uzyskanie dodatkowych wpływów z opłaty adiacenckiej. Rada Gminy podjęła stosowne uchwały już wcześniej tj. Uchwała Nr XIX/78/2004 dnia 10 grudnia 2004 r. w sprawie ustalenia wysokości stawki procentowej opłaty adiacenckiej z tytułu udziału w kosztach budowy urządzeń infrastruktury technicznej oraz Uchwała Nr XVI/107/2008 Rady Gminy Ostrowice z dnia 29 grudnia 2008 r. w sprawie ustalenia wysokości stawki procentowej opłaty adiacenckiej z tytułu podziału nieruchomości. Zgodnie z podjętą uchwałą stawka procentowa opłaty adiacenckiej z tytułu wzrostu wartości nieruchomości spowodowanego budową urządzeń infrastruktury technicznej stanowi 25 % różnicy między wartością jaką nieruchomość miała przed wybudowaniem urządzeń infrastruktury technicznej, a wartością jaką nieruchomość ma po ich wybudowaniu. Obecnie zlecono wyceny nieruchomości pod naliczenie opłat adiacenckich. Wzrost cen dotyczyłby 181 działek o powierzchni 1 496 000 m². Szacowany dochód dla gminy to 450 000 zł. Po uprawomocnieniu się decyzji prognozowane wpływy od 2015 roku w ciągu 2 lat tj.: 2015 r. 250 tys. zł i 2016 r.- 200 tys.

5.1.2. Ograniczenie wydatków bieżących

Poniżej przedstawiono wpływ podjętych działań na zmiany roczne wydatków.

Tabela 14: Zmniejszenie wydatków na skutek podjętych działań restrukturyzacyjnych

	2014	2015	2016	2017	2018
WYDATKI BIEŻĄCE	-595 116	-907 216	-150 000	0	0
<i>Wynagrodzenia</i>	-683 879	-254 000	-150 000		
<i>Usługi pozostałe</i>	542 393	-542 218			
<i>Zakup materiałów</i>	-317 874				
<i>Zakup energii</i>	-70 000				
<i>Dotacje i subwencje</i>	-20 000				
<i>Remonty</i>	-74 988				
<i>Pozostałe odsetki</i>	-40 602				
<i>VAT</i>	69 834	-110 998			

Poniżej przedstawiono działania podjęte lub planowane do podjęcia w celu zmniejszenia wydatków bieżących Gminy.

Zmniejszenie wydatków na wynagrodzenia

Ograniczenie kosztów osobowych wynika z następujących działań:

1. W dziale 010 – Rolnictwo i łowiectwo o **75 tys. zł.** Koszty osobowe przy usuwaniu awarii oraz przy robotach uzupełniających dotyczących uruchomienia nowych instalacji wodociągowo – ściekowych.

Oszczędności realizowane są również na systemie organizacji realizacji zadań publicznych w gospodarce komunalnej i mieszkaniowej. Ościenne gminy powiatu Drawskiego realizują zadania w zakresie gospodarki komunalnej przy pomocy zakładów budżetowych bądź spółek komunalnych, natomiast w gminie Ostrowice ze względów oszczędnościowych zadania realizuje Urząd Gminy oszczędzając na kosztach zarządu ewentualnych dodatkowych jednostek organizacyjnych. W sąsiednich jednostkach samorządowych zostały utworzone jednostki organizacyjne, które przejęły część zadań, np.:

- Drawsko Pomorskie- utworzyło Zakład Usług Komunalnych, Zakład Wodociągów i Kanalizacji, Towarzystwo Budownictwa Społecznego,
- Złocieniec - Zakład Usług Komunalnych, Zakład Wodociągów i Kanalizacji, Zakład Gospodarki Mieszkaniowej,
- Czaplinek - Zakład Usług Komunalnych, Zarząd Nieruchomości Miejskich,
- Kalisz Pomorski - Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej,
- Wierzchowo - Zakład Usług Komunalnych.

Oдноśnie zmniejszenia wydatków na wynagrodzenia zakłada się likwidację całodobowych dyżurów na oczyszczalni ścieków oraz wprowadzenie monitoringu i gotowości. W wyniku wprowadzenia zmiany docelowy efekt stanowił będzie zmniejszenie zatrudnienia o 2,2 etatu. Obecnie zatrudnienie stanowi 4,2 etatu kalkulacyjnego (24 h/dobę), po zmianie 2 etaty plus w gotowości dyżury telefoniczne. Efektem powyższego będą oszczędności w wysokości 30 tys. zł począwszy od 2015 roku.

2. W dziale 600 – Transport i łączność o **28,5 tys. zł** ograniczenie drobnych napraw i remontów dróg.
3. W dziale 750 – Administracja publiczna o **56 tys. zł**, w tym z tytułu:
 - ograniczenia umów zleceń za dodatkowe obowiązki wykonywane po godzinach pracy przy przygotowywaniu wniosków o aplikację środków unijnych oraz za zastępstwa osób przebywających na zwolnieniach lekarskich o 32 tys. zł,
 - czasowego zamrożenia wzrostu płac pracowników administracji w okresie 3 lat tj. 2014-2016 o 24 tys. zł
4. W dziale 801 – Oświata i wychowanie o **140 tys. zł**, zakończenie projektu „Wesoły przedszkolak”. Dodatkowo w związku z niedoszacowaniem prognozy subwencji oświatowej, która nie pokrywa wydatków na wynagrodzenia, a które ustawowo winny być sfinansowane z subwencji z części oświatowej, konieczne będzie przeprowadzenie dodatkowych działań optymalizujących wydatki w ramach tego działu.

Planuje się również uzyskanie dodatkowych oszczędności w oświacie przez przekształcenie Zespołu Szkół w Ostrowicach w szkołę społeczną. Na wspólnym posiedzeniu Komisji Rady Gminy w dniu 16 lipca 2014 roku zdecydowaną większością głosów (14 za, przy 1 wstrzymującym się) Radni przyjęli projekty stosownych uchwał w tej sprawie. Przewidywane oszczędności w skali roku szacuje się na ok 350 tys. zł, w tym do uzyskania w 2015 roku realna jest kwota 200 tys. zł. Na dzień dzisiejszy wpłynęły dwie konkurencyjne oferty:

- Katarzyna Kurłowicz, Heland Zygmunt sc. Usługi Edukacyjne,
- Stowarzyszenie Rodziców i Nauczycieli „Nasza Szkoła”.

W miesiącu październiku ogłoszony zostanie konkurs ofert aby wybrać optymalne rozwiązanie. Opóźni to nieco całe przedsięwzięcie jednak w konsekwencji powinno dać lepsze efekty edukacyjno- ekonomiczne.

5. Dział 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska o **465 tys. zł** wynika ze zmniejszenia zatrudnienia bezrobotnych w ramach prac interwencyjnych oraz przy

wykorzystaniu pracowników odbywających staże zawodowe możliwe będzie uzyskanie dodatkowo oszczędności w kwocie do 120 000,00 zł. Wynika to z obowiązującego systemu 6 miesięcy stażu opłacanego przez Powiatowy Urząd Pracy i 6 miesięcy zobowiązania opłacanego przez Urząd Gminy.

6. Dział 921 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego o **53 tys. zł.** Zakończenie realizacji remontu świetlicy wiejskiej w Nowym Worowie.

Zmniejszenie kosztów eksploatacji infrastruktury wodno-ściekowej o 199 tys. zł.

Zmniejszenie zakresu robót uzupełniających związanych z uruchamianymi instalacjami sieci wodociągowo-kanalizacyjnej oraz zmniejszenie kosztów usuwania awarii w związku z przeprowadzonymi inwestycjami w nowe urządzenia. Oszczędności te zostaną częściowo zniwelowane przez wzrost wydatków na zagospodarowanie ściekami (wydatki za pełny rok).

Zmniejszenie kosztów zakupu energii elektrycznej o 70 tys. zł.

W 2013 roku przeprowadzono przetarg na zakup energii elektrycznej, w którym uzyskano istotny spadek ceny kupowanej energii elektrycznej. Planowane zmniejszenie wydatków na podstawie nowych cen zakupu o ok. 70 tys, zł będzie skutkowało począwszy od 2015 roku. W 2014 roku oszczędności wynikające z korzystniejszych cen energii będą przeznaczone na zapłatę zobowiązań z tytułu zakupu energii elektrycznej z 2013 roku.) Ponadto zastosowano oszczędnościowy system tzw. program całonocne-północne co w przyszłości przyniesie oszczędności finansowe na zużyciu energii elektrycznej dotyczącej oświetlenia drogowego.

Zmniejszenia kosztów ogrzewania o 15 tys. zł.

W okresie 2014-2015 zostanie przeprowadzona termomodernizacja budynku Urzędu Gminy (ocieplenie budynku, wymiana okien i drzwi wejściowych na PCV, wymiana pokrycia dachowego wraz z ociepleniem dachu).

W związku z wstrzymaniem i odłożeniem w czasie realizacji w/w zadania koszty ogrzewania nie ulegną w najbliższym czasie zmniejszeniu.

Likwidacja funduszu sołeckiego. Zmniejszenie wydatków o 160 tys. zł, w tym z tytułu zmniejszenia kosztów zakupu materiałów o 74 tys. zł oraz z tytułu zmniejszenia kosztów remontów o 55 tys. zł.

Zmniejszenie dotacji o 20 tys. zł.

Zmniejszenie wydatków z tytułu pozostałych odsetek o 75 tys. zł związane jest z ustabilizowaniem sytuacji finansowej Gminy i brakiem konieczności ponoszenia wydatków z tytułu karnych odsetek.

Zmniejszenie wydatków z tytułu VAT o 41 tys. zł związane z brakiem płatności za dzierżawę infrastruktury wodno-ściekowej.

Zmniejszenie wydatków bieżących o kwotę 90 tys. zł poprzez:

- zmniejszenie kwoty planowanych wydatków w § 4300 (zakup usług pozostałych) o kwotę 30 000 zł.

W uzasadnieniu informujemy, że po uzyskaniu pozwoleń wodno-prawnych na stacje uzdatniania wody zmniejszą się opłaty za korzystanie ze środowiska.

- zmniejszenie kwoty planowanych wydatków w § 4210 (zakup materiałów i wyposażenia) o kwotę 54 000 zł i w § 3030 (różne wydatki na rzecz osób fizycznych) o kwotę 6 000 zł w tym:

- zmniejszenie wydatków bieżących dotyczących organizacji prac interwencyjnych i robót publicznych o kwotę 35 000 zł.

W związku z ograniczeniem w zatrudnieniu bezrobotnych w ramach prac interwencyjnych i robót publicznych zmniejsza się zakres robót wykonywanych, co ma bezpośrednie przełożenie na zmniejszenie wydatków bieżących dotyczących różnego rodzaju zakupu materiałów i sprzętu.

- zmniejszenie kosztów utrzymania pomieszczeń w budynkach użyteczności publicznej tj. Urząd Gminy, Zespoły Szkół, świetlice wiejskie, straże pożarne o łączną kwotę 19 000 zł

Ograniczenie wydatków dotyczyć będzie w szczególności zmniejszenia zakupu opatu poprzez pozyskanie drewna opałowego przy porządkowaniu dróg gminnych,

- zmniejszyć o 6 000 zł zaplanowaną kwotę na wypłatę diet dla radnych w związku z ograniczoną liczbą sesji wynikającą z nieuchwalenia budżetu do końca I kwartału,
- zmniejszenie dochodów i wydatków majątkowych wynika z rezygnacji z realizacji zadań inwestycyjnych.

5.1.3. Zwiększenie dochodów majątkowych

Gmina posiada obecnie przygotowane do sprzedaży nieruchomości o wartości **315 171 zł**. Szczegółowe zestawienie wraz z terminem planowanej ich sprzedaży zamieszczono w poniższej tabeli.

Tabela 15: Zestawienie składników majątkowych przeznaczonych do sprzedaży

Lp.	Składnik majątkowy	Wycena	Termin sprzedaży
1	Nowe Worowo lokal użytkowy nr 2 w budynku mieszkalno-użytkowym przy ul. Partyzanckiej 2 udział 10628/24096 w działce gruntu nr 227 o pow. ogólnej 0.14 ha	122 857	2014
2	Szczytniki lokal mieszkalny nr 8/1 oraz udział w działce gruntu nr 4/7 o pow. ogólnej 0.2415	24 630	2014
3	Przytoń lokal mieszkalny nr 1 w budynku mieszkalnym nr 8 oraz udział 552/8322 w działce gruntu o pow. ogólnej 0.2246 ha	67 234	2014
Razem 2014 rok		214 721	
4	Przytoń lokal mieszkalny nr 6A z działką nr 25/4 o pow. 0.0877 ha	39 070	2015
5	Przytoń działka niezabudowana nr 25/20 o pow. 0.0028 ha	8 733	2015
6	Przytoń działka niezabudowana nr 25/21 o pow. 0.0333 ha		
7	Nowe Worowo działka niezabudowana nr 64 o pow. 0.09 ha	10 521	2015
8	Smołdęcino budynek użytkowy po hydroforni z działką gruntu nr 19/7 o pow. 0.0500 ha	42 126	2015
Razem 2015 rok		100 450	

5.1.4. Ograniczenie wydatków inwestycyjnych

W kolejnych latach Gmina będzie realizowała jedynie najistotniejsze inwestycje, w przypadku których planuje się pozyskać istotny poziom finansowania z środków bezzwrotnych oraz te, w przypadku których podpisano już umowy na ich realizację. W porównaniu z aktualną wieloletnią prognozą finansową wydatki inwestycyjne zostaną ograniczone o 23.891.899,05 zł do kwoty 1 836 040, tj. o 92,3%, z których 1 354 337 zł będzie pochodziło z bezzwrotnego finansowania zewnętrznego. W poniższej tabeli przedstawiono listę projektów do realizacji w roku 2014 wraz z kwotami dofinansowania wynikającymi z podpisanych lub wynegocjowanych umów.

Tabela 13: Zestawienie planowanych inwestycji Gminy

Lp	Nazwa zadania	Wartość całkowita	2014		Umowa	Uwagi
			Dotacje	Wkład własny		
1	Uporządkowanie gospodarki wodno – ściekowej na terenie gminy Ostrowice – ETAP III	100 000	0	100 000		Rozliczenie dokumentacji i koncepcji zgodnie z zawartymi wcześniej umowami
2	Budowa podłączeń budynków do kanalizacji sanitarnej w Gminie Ostrowice w miejscowości: Bolegorzyn, Chlebowo, Nowe Worowo, Siecino	201 000	88 000	113 000	Umowa z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej – przygotowywana do podpisu	Kwota dotacji 240 747 zł-(dotacja obejmuje koszty poniesione w latach poprzednich). Zadanie kontynuowane ostateczne zakończenie w 2014 r.
3	Modernizacja ścieżki rowerowej Połączyn Zdrój - Złocieniec w granicach administracyjnych gm. Ostrowice na długości 4216 mb.	1 051 816	916 736	135 080	Umowa z Samorządem Województwa Zachodniopomorskiego na kwotę 916 736 zł	Zadanie zrealizowane, rozliczenie w 2014 r. Faktura na zobowiązaniach w kwocie 1 043 821,38 zł
4	Przebudowa, remont i modernizacja świetlicy wiejskiej w miejscowości Chlebowo	179 571	149 761	29 810	Umowa z Samorządem Województwa Zachodniopomorskiego na kwotę 149 761,00zł	Budynek ulega dewastacji
5	Wymiana instalacji centralnego ogrzewania w budynku użyteczności publicznej Bolegorzyn, gm. Ostrowice	68 113	25 300	42 813	Umowa z Samorządem Województwa Zachodniopomorskiego na kwotę 25 300,00 zł	
6	Rozwijamy usługi edukacyjne w przedszkolach	174 540	174 540	0		Umowa przygotowywana do podpisania
7	Dokończenie remontu stadionu w Ostrowicach	61 000	0	61 000		Zadanie zrealizowane w 2013 roku - do zapłażenia
RAZEM		1 836 040	1 354 337	481 703		

5.1.5. Ograniczenie kosztów obsługi zobowiązań

Kluczowym elementem programu naprawczego jest restrukturyzacja zobowiązań Gminy. Gmina od 2011 roku nie ma dostępu do finansowania z rynku bankowego, dlatego też by wypełniać swoje zobowiązania posługuje się środkami pozyskiwanymi od firm parabankowych. Finansowanie to jest zdecydowanie droższe (koszt od 9% do nawet 16% w skali roku) niż przeciętne oferowane przez banki dla Gmin o ustabilizowanej sytuacji finansowej. Sytuacja ta powoduje, iż Gmina znalazła się w spirali zadłużenia. Bez jej przerwania nie ma możliwości spłaty swoich zobowiązań finansowych.

W okresie marzec-kwiecień br. władze Gminy będą negocjować z obecnymi wierzycielami odroczenie tegorocznych terminów płatności do czasu uzyskania pożyczki z Budżetu Państwa a także rezygnacji wierzycieli z poboru opłat za wcześniejszą spłatę zobowiązań.

Następnie, po uzyskaniu pozytywnej opinii RIO, władze Gminy wystąpią do Ministra Finansów z wnioskiem o pożyczkę restrukturyzacyjną z okresem spłaty 18 lat, 2-letnią karencją w spłacie kapitału, oprocentowaniem 3% w stosunku rocznym oraz strukturą spłaty określoną w tabeli 21.

Poniżej przedstawiono kalkulację oszczędności (mniejszych wydatków na obsługę długu) w okresie trwania programu naprawczego. Ponieważ harmonogram planowanych obecnie rozchodów bez uwzględnienia pożyczki ze Skarbu Państwa nie jest tożsamy z proponowanym w programie naprawczym, uwzględniono mechanizm tzw. teoretycznego kredytu bilansującego, którego koszt jest porównywalny z kosztem zaciąganych obecnie pożyczek przez Gminę, a który „wyrównuje” rozchody w obu ww. przypadkach, w ten sposób by podstawa naliczania kosztów obsługi długu była taka sama.

Zaznaczono, iż jest to tylko teoretyczne wyrównanie, gdyż Gmina **nie byłaby w stanie zaciągnąć takich zobowiązań w przyszłości, nie byłaby w stanie również obsługiwać go terminowo.**

Oszczędności Gminy w analizowanym okresie dzięki pożyczce ze Skarbu Państwa wyniosą 14,9 mln zł.

Tabela 14: Porównanie korzyści wynikających z niższych kosztów obsługi zobowiązań

	KREDYT BILANSUJĄCY		Z POŻYCZKĄ SKARBU PAŃSTWA	RÓŻNICA
	Kapitał	Odsetki	Odsetki	Odsetki
2014	24 189 090	2 150 923	2 150 923	0
2015	988 884	2 305 900	985 900	1 320 000
2016	722 218	2 278 832	958 832	1 320 000
2017	2 135 551	2 227 362	917 700	1 309 662
2018	1 508 571	2 122 819	840 697	1 282 122
2019	1 428 571	2 045 492	790 870	1 254 622
2020	1 668 571	1 918 636	710 117	1 208 519
2021	1 738 571	1 768 184	640 896	1 127 288
2022	1 738 571	1 620 050	580 761	1 039 289
2023	1 778 557	1 474 837	525 626	949 211
2024	1 800 000	1 323 030	465 676	857 354
2025	1 800 000	1 166 256	411 621	754 635
2026	1 800 000	1 013 257	357 620	655 637
2027	1 800 000	860 258	303 620	556 638
2028	1 800 000	707 416	249 676	457 740
2029	1 800 000	554 258	195 620	358 638
2030	1 800 000	401 258	141 621	259 637
2031	1 800 000	248 258	87 621	160 637
2032	1 800 000	95 416	33 676	61 740
Razem	54 097 155	26 282 442	11 349 073	14 933 369

5.2. Harmonogram wdrożenia

Harmonogram działań niezbędnych do przeprowadzenia programu naprawczego zawiera poniższa tabela.

Tabela 15: Harmonogram wdrożenia

Przedmiot podejmowanych działań	Podmioty odpowiedzialne	Termin realizacji
Prace przygotowawcze		
Opracowanie „Programu naprawczego dla Gminy Ostrowice”	Wójt	Luty 2014 r.
Uchwała w sprawie przyjęcie programu naprawczego	Rada Gminy	Luty 2014 r.
Korekta budżetu oraz WPF w celu uwzględnienia założeń wynikających z programu naprawczego	Wójt	Luty - Marzec 2014 r.
Skompletowanie dokumentacji niezbędnej do złożenia wniosku o przyznanie pożyczki z budżetu państwa, według katalogu zawartego w Rozporządzeniu Ministra Finansów z 23.12.2010. w sprawie pożyczek z budżetu państwa udzielanych jednostkom samorządu terytorialnego w ramach postępowań ostrożnościowych lub naprawczych	Wójt/skarbnik	Marzec – Czerwiec 2014 r.
Złożenie wniosku o pożyczkę z budżetu państwa wraz z wymaganą dokumentacją	Wójt	Czerwiec 2014 r.
Restrukturyzacja i optymalizacja		
Renegocjacja umów zawartych z bankami oraz instytucjami finansowymi w zakresie prolongaty spłaty zobowiązań	Wójt/skarbnik	Marzec - Wrzesień 2014 r.
Wprowadzenie zmian do programu postępowania naprawczego	Wójt	Wrzesień 2014 r.
Złożenie dokumentów uzupełniających do wniosku o pożyczkę z budżetu państwa	Wójt	Październik 2014 r.
Uzyskanie pożyczki z budżetu państwa	Wójt	Grudzień 2014 r.
Spłata zobowiązań wobec banków i instytucji finansowych	Wójt	Grudzień 2014 r.
Optymalizacja wydatków bieżących	Wójt	2014 – 2032 r.
Optymalizacja wydatków inwestycyjnych	Wójt	2014 – 2032 r.
Maksymalizacja dochodów	Wójt	2014 – 2032 r.

6. PRZEWIDYWANE EFEKTY FINANSOWE POSZCZEGÓLNYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ OSTROŻNOŚCIOWYCH LUB NAPRAWCZYCH WRAZ Z OKREŚLENIEM METODOLOGII ICH OBLICZANIA ORAZ PRZYJĘTE DO PROGNOZY ZAŁOŻENIA

6.1. Metoda weryfikacji danych prognostycznych

Do prognozowania użyto metody badania odchyień zmian poszczególnych pozycji dochodów i wydatków w porównaniu z danymi makroekonomicznymi i statystycznymi dla grupy rówieśniczej. Tak zidentyfikowane pozycje były przedmiotem omówienia z przedstawicielami Gminy odpowiedzialnymi za przygotowanie wieloletniej prognozy finansowej. Uzyskane informacje posłużyły do wyselekcjonowania grupy pozycji, dla których zdecydowano o określeniu nowych wartości prognostycznych, a także wskaźników ich zmian w czasie. Wskaźniki te zostały wykorzystane w metodzie Naive forecast (metoda naiwna). Metody tej można użyć w przypadku, gdy prognozowana zmienna charakteryzuje się istnieniem tendencji do wzrostu (spadku) o określony procent w momencie lub okresie poprzednim. Formalnie można to zapisać następująco:

$$y_t^* = (1+c) \cdot y_{t-1}$$

gdzie:

c – wskaźnik wzrostu (spadku)

W niniejszej analizie do prognozowania wykorzystano metodę, która jest rozszerzoną wersją metody naiwnej. Zastosowany model umożliwia budowanie prognozy w oparciu o stały wskaźnik wzrostu (spadku) lub jako funkcję inflacji albo PKB. Formalnie można to zapisać następująco:

$$y_t^* = y_{t-1} \cdot [1+CPI_t \cdot W_{(cpi)}] \cdot [1+PKB_t \cdot W_{(pkb)}] \quad [b]$$

gdzie:

CPI_t – wskaźnik inflacji w momencie t

W_(cpi) – waga inflacji

PKB_t – wzrost PKB w momencie t

W_(pkb) – waga PKB

B – wskaźnik stały

6.1.1. Trafność prognozy

Oceny trafności prognozy dokonać można dopiero po upływie okresu, na który prognoza była stawiana, gdy znane będą faktyczne wykonania prognozowanych wielkości.

6.1.2. Założenia makroekonomiczne przyjęte do prognozy na lata 2013 - 2039

CZYNNIKI MAJĄCE WPŁYW NA GOSPODARKĘ BUDŻETOWĄ I FINANSE

Dochody jednostek samorządu terytorialnego w okresie analizy będą zależały od wielu czynników, które można podzielić na dwie kategorie:

- ✓ czynniki wewnętrzne, na które JST ma wpływ,
- ✓ czynniki zewnętrzne, na które JST nie ma wpływu.

Do czynników wewnętrznych należy przede wszystkim polityka finansowa JST oraz potrzeby społeczności lokalnej.

Czynniki zewnętrzne to przede wszystkim regulacje prawne obowiązujące JST. W ostatnim okresie szczególnie istotnie na sytuację finansową JST wpłynęły:

- ✓ wzrost zakresu zadań JST lub narzucenie określonych działań bez zapewnienia na ich cel adekwatnych środków finansowych (podwyżki płac dla nauczycieli),
- ✓ proces ograniczania deficytu finansów publicznych, w tym zmiana klasyfikacji zobowiązań stanowiących dług JST w rozumieniu Ustawy.

oraz sytuacja gospodarcza kraju:

- ✓ obniżenie tempa wzrostu PKB,
- ✓ obniżenie inflacji,
- ✓ zmniejszenie liczby transakcji na rynku nieruchomości (niższe wpływy PCC oraz niższe ceny lub nawet brak możliwości sprzedaży majątku JST),
- ✓ pogorszenie sytuacji finansowej wielu przedsiębiorstw lub ich upadłość (niższe wpływy z CIT i PIT).

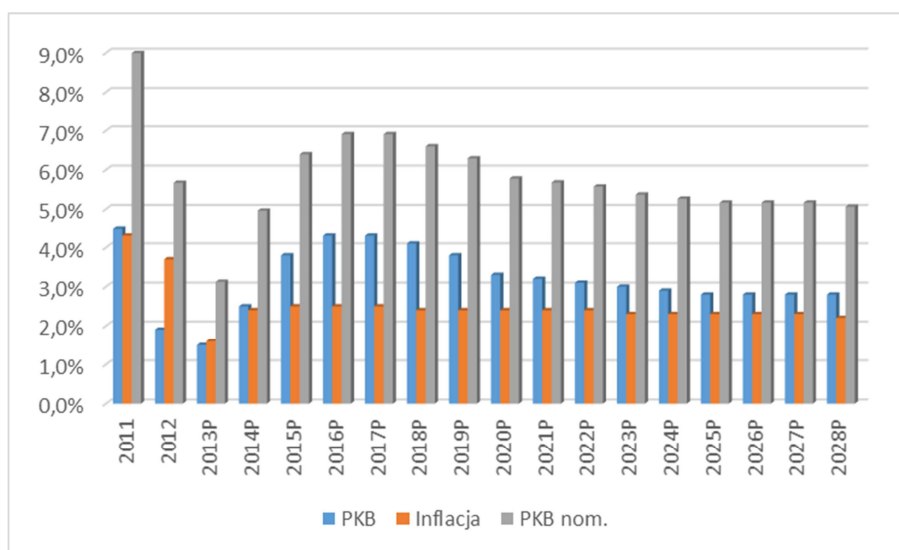
INFLACJA I PKB

Z analizy głównych źródeł dochodów i wydatków wynika, że w dużej mierze wielkości te zmieniają się pod wpływem inflacji i zmian PKB.

Proces dezinflacji zapoczątkowany w gospodarce polskiej w 1991 r. i kontynuowany, dzięki prowadzonej polityce fiskalnej i monetarnej, przez kolejne lata doprowadził do ograniczenia dynamiki cen z poziomu 585,8% w 1990 r. do 3,7% w 2012 r.

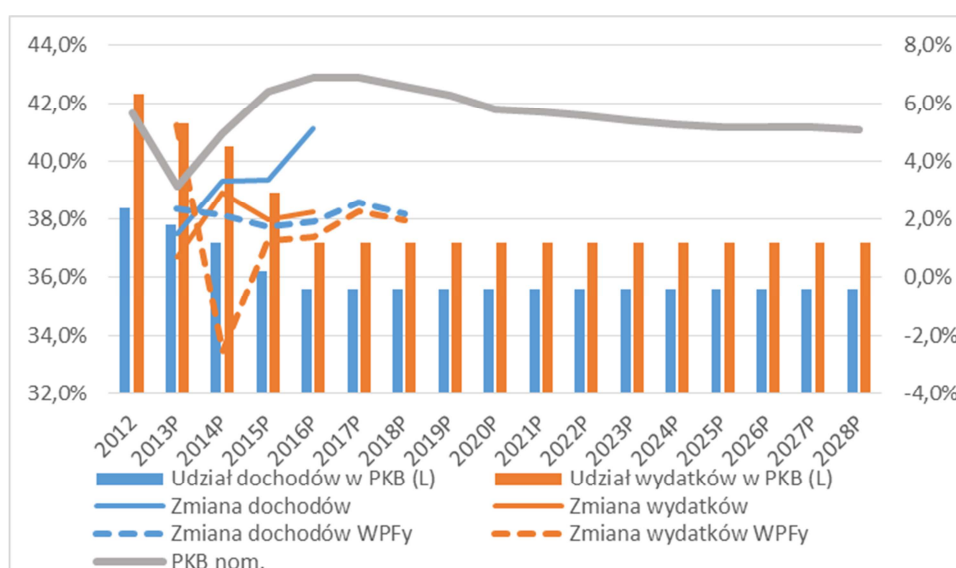
Na poniższym wykresie zamieszczono dane obrazujące zmiany wskaźnika cen i usług konsumpcyjnych, a także wzrostu PKB od 2011 roku do końca okresu prognozy.

Wykres 5: Wzrost PKB i inflacji

Jako referencję do określenia wpływu kształtowania się dynamik dochodów i wydatków przyjęto także wpływ prognozy efektów polityki rządu opisanej w dokumencie zatwierdzonym przez Radę Ministrów 30 kwietnia 2013 roku „Program konwergencji” na wskaźnik udziału dochodów i wydatków sektora publicznego w PKB w ujęciu nominalnym. Rząd prognozuje, że w okresie najbliższych 4 lat zmniejszy się udział dochodów i wydatków sektora instytucji rządowych i samorządowych w PKB o odpowiednio o 2,8 i 5,2 pp. Oznacza to, iż dochody i wydatki sektora finansów publicznych będą rosły nie szybciej niż przedstawiono na poniższym wykresie.

Wykres 6: Zmiana udziału dochodów i wydatków instytucji rządowych i samorządowych w PKB i jej wpływ na prognozowany wzrost dochodów i wydatków na tle zmiany poziomu ww. wielkości w grupie rówieśniczej

Z powyższego wykresu wynika również, iż JST są bardziej ostrożne w prognozowaniu swoich przychodów niż rząd. Zmiany dochodów bieżących w latach 2013-2016 kształtują się na poziomie od 1,7% w 2015 roku do 2,3% w 2013 roku. Jednocześnie JST prognozują po 2013 roku większą niż rząd dyscyplinę wydatków bieżących. Zmieniają się one w ww. okresie w przedziale od -2,5% w 2014 roku do 5,2% w roku 2013. Wynika to z jednej strony z ostrożności JST w budżetowaniu (rok 2013) – z dotychczasowych obserwacji wynika, że realizowany deficyt w sektorze samorządowym był zdecydowanie niższy od prognozowanego, z drugiej od 2014 roku JST mają obowiązek stosowania reguły nadwyżki operacyjnej zgodnie z art. 243 i 244 Ustawy – JST często tak „kształtują” swoje wieloletnie prognozy finansowe by sprostać ww. regule.

6.2. Ryzyko towarzyszące funkcjonowaniu JST

W trakcie realizacji długoterminowego planu finansowego należy uwzględnić możliwe wystąpienie zagrożeń utrudniających osiągnięcie zamierzonych celów. Zagrożenia te generują ryzyka towarzyszące funkcjonowaniu jednostek samorządu terytorialnego.

RYZYKO ISTOTNEJ ZMIANY POLITYCZNEJ W ORGANACH JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

Radni – członkowie podstawowego organu stanowiącego JST – wybierani są w wyborach powszechnych. Dlatego też na decyzje ekonomiczne oraz finansowe podejmowane przez JST mogą wpływać czynniki polityczne i społeczne.

RYZYKO INSTYTUCJONALNE

Związane jest z możliwością wprowadzenia zmian regulacji prawnych i podatkowych mających bezpośredni wpływ na kształtowanie się poziomu dochodów JST.

RYZYKO NIESTABILNOŚCI GOSPODARCZEJ I POLITYCZNEJ

Wiąże się z pogorszeniem ogólnej sytuacji gospodarczej kraju lub regionu, wzrostu inflacji oraz bezrobocia. W rezultacie zjawiska te wpływają na dochody pochodzące z podatków i opłat.

RYZYKO BRAKU ZAKŁADANYCH ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA

Występuje w przypadku finansowania długookresowych inwestycji środkami obcymi, np. z funduszy pomocowych.

RYZIKO PRZESZACOWANIA DOCHODÓW BUDŻETU

Przygotowanie budżetu od strony dochodów może opierać się na zbyt optymistycznych założeniach (np. co do wpływów ze sprzedaży mienia). W rezultacie niższe wpływy przy ustalonych wyższych wydatkach skutkują powstaniem deficytu budżetowego, co może prowadzić do zaburzenia płynności finansowej.

RYZIKO NADZWYCZAJNEGO ZWIĘKSZENIA WYDATKÓW BUDŻETU

JST tworzą rezerwy na nieprzewidziane w budżecie wydatki. Może okazać się, że wystąpi nieplanowany wzrost wydatków przekraczający poziom utworzonej rezerwy (np. związanych z klęską żywiołową). Wówczas pokrycie tych wydatków może nastąpić poprzez zmniejszenie innych wydatków lub zwiększenie zadłużenia.

RYZIKO KURSOWE

Występuje w przypadku JST, które zaciągnęły zobowiązania indeksowane do walut obcych.

RYZIKO ZMIANY STAWEK PODATKÓW POŚREDNICH

JST mogą ponosić ryzyko zwiększenia stawek podatków pośrednich, w tym stawek podatku od towarów i usług.

Na gruncie obowiązującego stanu prawnego JST jako takie, co do zasady mają ograniczone prawo do pomniejszania podatku należnego o podatek naliczony. Powoduje to, że ponoszą ekonomiczny ciężar podatku od towarów i usług. Podwyższenie stawek podatku od towarów i usług może skutkować wyższymi cenami żądanymi przez dostawców i wykonawców w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego.

RYZIKO STÓP PROCENTOWYCH

Obligacje i kredyty oprocentowane są przeważnie według zmiennych stawek WIBOR, które zmieniają się zarówno w ciągu roku jak i w poszczególnych latach.

Na ustalenie wielkości stawek WIBOR pośredni wpływ ma poziom inflacji, dlatego też JST powinna wziąć pod uwagę ryzyko związane ze zmianami inflacyjnymi. Zmniejszenie poziomu inflacji powodować może zmniejszenie poziomu stawek WIBOR zaś zwiększenie

poziomu inflacji prowadzi z reguły do zwiększenia poziomu stawek WIBOR. Tendencje te mają wpływ na poziom obsługi zadłużenia.

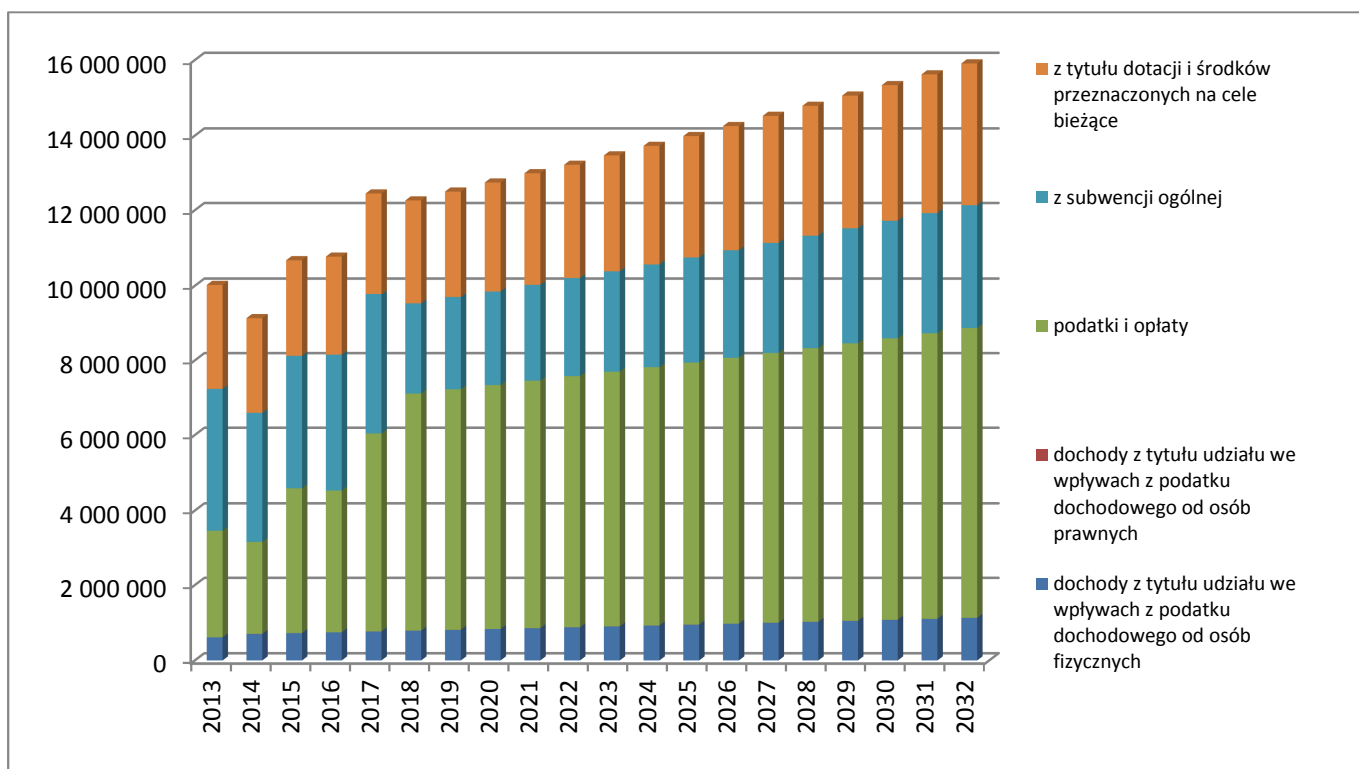
RYZYKO ZMIAN LEGISLACYJNYCH

Jest to ryzyko związane z możliwym występowaniem zmian prawnych, dotyczących JST. Jako przykład można tutaj wymienić Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 23 grudnia 2010 r. w sprawie szczegółowego sposobu klasyfikacji tytułów dłużnych zaliczanych do państwowego długu publicznego, w tym do długu Skarbu Państwa (Dz. U. z 2010 r. Nr 252, poz. 1692). W wyniku tego rozporządzenia klasyfikacja ta uległa poszerzeniu, co dla wielu JST oznaczało konieczność zakwalifikowania do długu wielu tytułów dotychczas nieuznawanych za dług. Kolejnym przykładem mogą być pojawiające się plany Ministra Finansów mające na celu ograniczanie deficytów JST.

6.3. Prognoza sytuacji finansowej Gminy do roku 2032

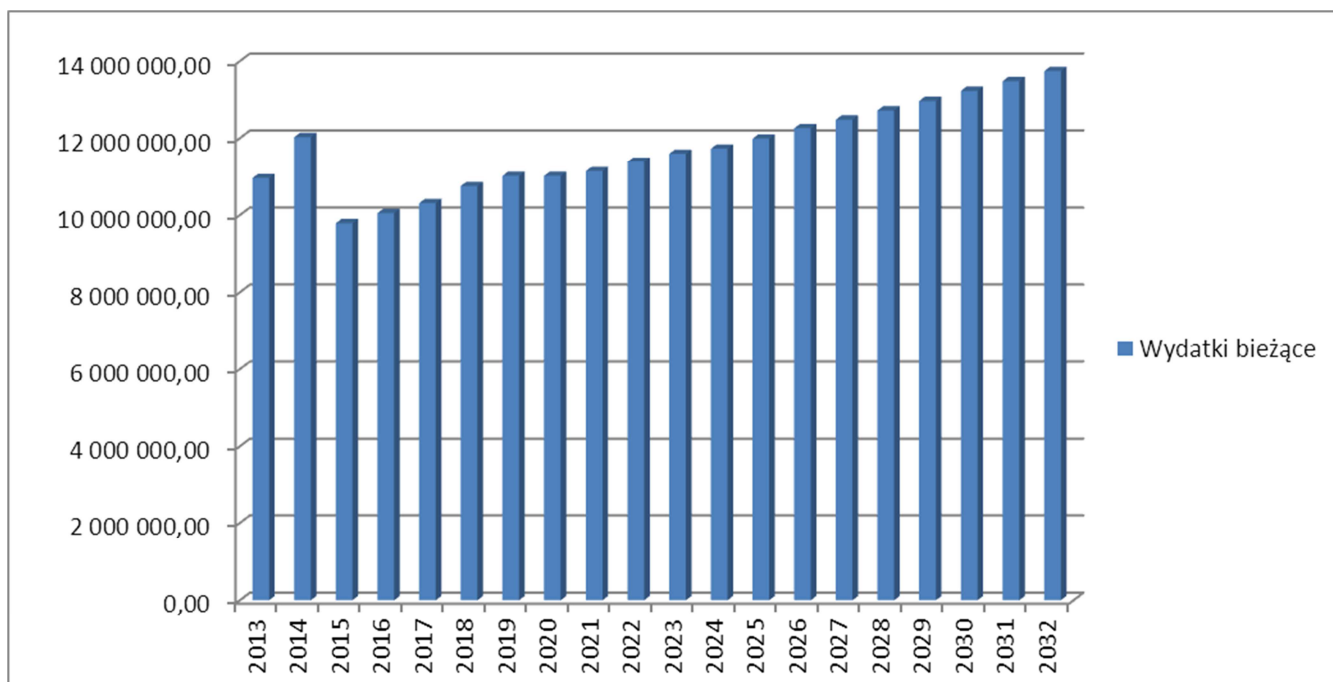
W prognozie dochody bieżące kształtują się w przedziale od 10,5 mln zł w 2014 roku do 15,9 mln zł w roku 2032. Z przeprowadzonej analizy wynika, iż poziom założonych dochodów bieżących jest możliwy do osiągnięcia pod warunkiem wprowadzenia opisanych wyżej działań maksymalizujących dochody Gminy.

Wykres 7: Struktura i zmiana poziomu dochodów bieżących

W prognozie wydatki bieżące kształtują się w przedziale od 12,0 mln zł w 2014 roku do 13,7 mln zł w roku 2032. Z przeprowadzonej analizy wynika, iż poziom założonych wydatków bieżących jest możliwy do osiągnięcia pod warunkiem wprowadzenia opisanych wyżej działań ograniczających wydatki Gminy.

Wykres 8: Zmiana poziomu wydatków bieżących

Poniżej przedstawiono wpływ działań restrukturyzacyjnych na poziom prognozowanych dochodów i wydatków Gminy.

Kolorem zaznaczono pozycje dochodów i wydatków, w przypadku których zastosowano korekty wynikające z przyjętych działań restrukturyzacyjnych.

Tabela 16: Wykonanie i prognoza dochodów w latach 2010-2032

			średnia	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
PKB	CPI	DOCHODY BIEŻĄCE	8 664 922	7 181 658	8 209 581	10 398 806	10 022 550	10 499 298	10 676 625	10 672 046	12 442 494	12 258 703
Udział w podatkach dochodowych			549 295	457 531	555 346	671 848	612 953	704 497	724 860	746 185	768 137	789 806
10%	100%	PIT	547 746	456 053	554 348	670 584	611 920	703 297	723 619	744 899	766 804	788 427
25%	100%	CIT	1 549	1 478	998	1 264	1 033	1 200	1 241	1 286	1 333	1 379
Podatki i opłaty lokalne			1 443 358	1 162 270	1 230 491	1 562 809	1 937 385	2 422 636	2 759 052	2 549 670	4 112 022	5 145 577
0%	110%	Podatek od nieruchomości	684 802	652 951	627 191	624 890	897 942	921 648	1 146 993	1 048 036	2 774 794	3 775 704
0%	100%	Podatek rolny	487 426	311 525	362 516	597 754	677 846	937 472	784 062	708 663	728 880	746 373
0%	100%	Podatek leśny	104 176	87 494	98 094	117 858	119 891	110 006	112 756	115 575	118 465	121 308
0%	100%	Inne opłaty par. 049	20 386	0	0	0	101 928	310 254	318 010	325 961	334 110	342 128
25%	100%	PCC	76 204	48 023	64 759	138 217	79 670	82 092	84 944	88 003	91 173	94 318
0%	50%	Zezwolenia na sprz. Alkoholu	32 303	33 424	32 143	32 647	32 163	32 549	32 956	33 368	33 785	34 190
0%	100%	Podatek transportowy	16 804	11 641	24 707	17 472	15 477	15 848	16 245	16 651	17 067	17 477
0%		Opłata adiacencka							250 000	200 000		
0%	100%	Opłata skarbowa	9 196	9 169	8 800	8 449	7 915	8 105	8 308	8 515	8 728	8 938
0%	100%	Opłata targowa	5 613	4 495	8 810	10 750	4 011	4 107	4 210	4 315	4 423	4 529
0%	100%	Inne	6 448	3 548	3 471	14 772	542	555	568	583	597	612
Subwencja			3 290 233	2 825 553	3 176 227	3 489 536	3 777 911	3 442 230	3 530 777	3 621 941	3 715 463	2 385 309
0%	100%	Część oświatowa	2 136 544	2 007 202	2 096 736	2 264 352	2 314 556	2 163 083	2 217 160	2 272 589	2 329 404	2 385 309
0%	0%	Część równoważąca	503	0	0	1 850	132		0	0	0	0
5%	100%	Część wyrównawcza	1 152 416	818 351	1 079 491	1 219 484	1 463 223	1 279 147	1 313 617	1 349 352	1 386 060	0
0%	0%	Uzupełnienie subwencji	770	0	0	3 850	0	0	0	0	0	0
Dotacje na zadania bieżące			2 440 907	2 339 041	2 433 370	2 502 105	2 777 363	2 521 972	2 556 084	2 619 986	2 685 486	2 749 938
0%	100%	z Budżetu Państwa	2 184 373	2 095 569	2 250 006	2 358 624	2 369 214	2 383 306	2 413 952	2 474 301	2 536 158	2 597 026

0%	100%	zadania własne	509 197	474 327	468 248	499 930	617 281	905 160	867 898	884 596	901 710	918 551
0%	100%	zadania zlecone	1 675 176	1 621 242	1 781 758	1 858 694	1 751 933	1 478 146	1 546 054	1 589 705	1 634 448	1 678 475
0%	100%	z innych źródeł	256 534	243 473	183 364	143 481	408 149	138 666	142 132	145 685	149 328	152 912
Inne dochody			941 129	397 263	814 147	2 172 508	916 938	1 407 963	1 105 852	1 134 264	1 161 386	1 188 073
0%	100%	Sprzedaż usług	343 537	242 958	228 556	300 195	685 810	787 060	840 487	861 499	883 036	904 229
0%	100%	najem i dzierżawa	77 911	67 868	77 082	85 173	89 904	119 062	124 038	129 139	132 368	135 544
0%	100%	Wpływy różne par. 097	449 474	9 230	428 992	1 740 148	58 108	417 914	56 536	57 949	59 398	60 823
0%	0%	Odsetki	20 971	28 969	17 212	14 277	22 504	22 504	22 504	22 504	22 504	22 504
0%	100%	Inne dochody par. 069	25 735	33 249	43 424	17 122	19 010	19 466	19 953	20 452	20 963	21 466
0%	0%	Kary, grzywny, mandaty	3 180	200	0	500	15 200	15 200	15 200	15 200	15 200	15 200
0%	100%	Użytkowanie wieczyste	13 866	14 788	11 743	11 589	14 736	15 090	15 467	15 854	16 250	16 640
0%	0%	Inne	6 456	0	7 138	3 504	11 666	11 667	11 667	11 667	11 667	11 667
DOCHODY MAJĄTKOWE			4 685 247	4 287 340	7 996 921	576 743	10 489 995	2 363 642	100 450	0	0	0
Sprzedaż majątku			1 814 196	1 472 179	482 853	26 082	7 014 632	214 721	100 450	0	0	0
Dotacje inwestycyjne i śr. bezzwrotne			2 182 605	2 815 161	7 514 068	550 661	33 133	2 148 921	0	0	0	0
z Budżetu Państwa			2 182 605	2 815 161	7 514 068	550 661	0	0	0	0	0	0
z innych źródeł			0	0	0	0	33 133	2 148 921	0	0	0	0
Wpływy ze zwrotu dotacji			688 446	0	0	0	3 442 230	0	0	0	0	0
DOCHODY OGÓŁEM			13 350 169	11 468 998	16 206 502	10 975 549	20 512 545	12 862 940	10 777 075	10 672 046	12 442 494	12 258 703

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
DOCHODY BIEŻĄCE	12 493 098	12 732 756	12 978 222	13 229 632	13 476 543	13 729 172	13 987 649	14 252 232	14 523 067	14 788 407	15 059 612
Udział w podatkach dochodowych	811 842	834 077	856 835	880 126	903 078	926 535	950 506	975 098	1 000 326	1 025 203	1 050 594
PIT	810 417	832 606	855 316	878 559	901 462	924 870	948 791	973 331	998 506	1 023 330	1 048 668
CIT	1 425	1 471	1 519	1 567	1 615	1 665	1 715	1 767	1 820	1 873	1 926
Podatki i opłaty lokalne	5 207 359	5 270 594	5 335 413	5 401 854	5 467 152	5 534 015	5 602 478	5 672 607	5 744 445	5 814 872	5 886 909
Podatek od nieruchomości	3 804 102	3 833 251	3 863 169	3 893 876	3 924 081	3 955 051	3 986 803	4 019 359	4 052 739	4 085 476	4 119 004
Podatek rolny	764 286	782 629	801 412	820 646	839 521	858 830	878 583	898 790	919 462	939 691	960 364
Podatek leśny	124 219	127 200	130 253	133 379	136 447	139 585	142 796	146 080	149 440	152 728	156 088
Inne opłaty par. 049	350 339	358 747	367 357	376 174	384 826	393 677	402 732	411 994	421 470	430 743	440 219
PCC	97 499	100 663	103 903	107 222	110 510	113 872	117 306	120 844	124 489	128 119	131 821
Zezwolenia na sprz. alkoholu	34 600	35 016	35 436	35 861	36 273	36 691	37 113	37 539	37 971	38 389	38 811
Podatek transportowy	17 896	18 326	18 765	19 216	19 658	20 110	20 572	21 046	21 530	22 003	22 487
Opłata skarbową	9 152	9 372	9 597	9 827	10 053	10 284	10 521	10 763	11 010	11 253	11 500
Opłata targowa	4 638	4 749	4 863	4 980	5 094	5 212	5 332	5 454	5 580	5 702	5 828
Inne	628	641	658	673	689	703	720	738	754	668	787
Subwencja	2 442 557	2 501 178	2 561 207	2 622 676	2 682 997	2 744 706	2 807 834	2 872 414	2 938 480	3 003 127	3 069 195
Część oświatowa	2 442 557	2 501 178	2 561 207	2 622 676	2 682 997	2 744 706	2 807 834	2 872 414	2 938 480	3 003 127	3 069 195
Część równoważąca	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Część wyrównawcza	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Uzupełnienie subwencji	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dotacje na zadania bieżące	2 815 936	2 883 519	2 952 723	3 023 588	3 093 131	3 164 273	3 237 051	3 311 503	3 387 668	3 462 197	3 538 365
z Budżetu Państwa	2 659 354	2 723 179	2 788 535	2 855 460	2 921 136	2 988 322	3 057 053	3 127 365	3 199 295	3 269 679	3 341 612
zadania własne	935 796	953 456	971 538	990 055	1 008 227	1 026 816	1 045 832	1 065 286	1 085 189	1 104 662	1 124 565
zadania zlecone	1 723 558	1 769 723	1 816 997	1 865 405	1 912 909	1 961 506	2 011 221	2 062 079	2 114 106	2 165 017	2 217 047
z innych źródeł	156 582	160 340	164 188	168 128	171 995	175 951	179 998	184 138	188 373	192 517	196 753

Inne dochody	1 215 404	1 243 388	1 272 044	1 301 388	1 330 185	1 359 643	1 389 780	1 420 610	1 452 148	1 483 009	1 514 549
Sprzedaż usług	925 930	948 153	970 908	994 210	1 017 077	1 040 470	1 064 401	1 088 882	1 113 926	1 138 433	1 163 478
najem i dzierżawa	138 797	142 129	145 540	149 033	152 460	155 967	159 554	163 224	166 978	170 652	174 406
Wpływy różne par. 097	62 283	63 778	65 309	66 876	68 414	69 988	71 597	73 244	74 929	76 577	78 262
Odsetki	22 504	22 504	22 504	22 504	22 504	22 504	22 504	22 504	22 504	22 504	22 504
Inne dochody par. 069	21 981	22 509	23 049	23 602	24 145	24 700	25 269	25 850	26 444	27 026	27 621
Kary, grzywny, mandaty	15 200	15 200	15 200	15 200	15 200	15 200	15 200	15 200	15 200	15 200	15 200
Użytkowanie wieczyste	17 039	17 448	17 867	18 296	18 717	19 147	19 588	20 038	20 499	20 950	21 411
Inne	11 670	11 667	11 667	11 667	11 668	11 667	11 667	11 668	11 668	11 667	11 667
DOCHODY MAJĄTKOWE	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Sprzedaż majątku</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Dotacje inwestycyjne i śr. bezzwrotne z Budżetu Państwa z innych źródeł</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Wpływy ze zwrotu dotacji</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
DOCHODY OGÓŁEM	12 493 098	12 732 756	12 978 222	13 229 632	13 476 543	13 729 172	13 987 649	14 252 232	14 523 067	14 788 407	15 059 612

	2030	2031	2032
DOCHODY BIEŻĄCE	15 336 949	15 620 411	15 910 278
Udział w podatkach dochodowych			
	1 076 615	1 103 168	1 130 378
PIT	1 074 632	1 101 129	1 128 280
CIT	1 983	2 039	2 098
Podatki i opłaty lokalne			
	5 960 625	6 036 026	6 113 183
Podatek od nieruchomości	4 153 344	4 188 515	4 224 537
Podatek rolny	981 492	1 003 085	1 025 153
Podatek leśny	159 522	163 031	166 618
Inne opłaty par. 049	449 904	459 802	469 917
PCC	135 630	139 515	143 511
Zezwolenia na sprz. alkoholu	39 238	39 670	40 106
Podatek transportowy	22 982	23 488	24 004
Opłata skarbową	11 753	12 012	12 276
Opłata targowa	5 956	6 087	6 221
Inne	804	821	840
Subwencja			
	3 136 718	3 205 725	3 276 251
Część oświatowa	3 136 718	3 205 725	3 276 251
Część równoważąca	0	0	0
Część wyrównawcza	0	0	0
Uzupełnienie subwencji	0	0	0
Dotacje na zadania bieżące			
	3 616 209	3 695 766	3 777 072
z Budżetu Państwa	3 415 128	3 490 261	3 567 046
zadania własne	1 144 906	1 165 694	986 938
zadania zlecone	2 270 222	2 324 567	2 580 108
z innych źródeł	201 081	205 505	210 026

Inne dochody	1 546 782	1 579 726	1 613 394
Sprzedaż usług	1 189 075	1 215 234	1 241 969
najem i dzierżawa	178 243	182 164	186 172
Wpływy różne par. 097	79 984	81 743	83 542
Odsetki	22 504	22 504	22 504
Inne dochody par. 069	28 228	28 849	29 484
Kary, grzywny, mandaty	15 200	15 200	15 200
Użytkowanie wieczyste	21 882	22 363	22 855
Inne	11 666	11 669	11 668

DOCHODY MAJĄTKOWE	0	0	0
--------------------------	----------	----------	----------

Sprzedaż majątku	0	0	0
-------------------------	----------	----------	----------

Dotacje inwestycyjne i śr. bezzwrotne	0	0	0
z Budżetu Państwa	0	0	0
z innych źródeł	0	0	0

Wpływy ze zwrotu dotacji	0	0	0
---------------------------------	----------	----------	----------

DOCHODY OGÓŁEM	15 336 949	15 620 411	15 910 278
-----------------------	-------------------	-------------------	-------------------

Tabela20: Wykonanie i prognoza wydatków w latach 2010-2032

			srednia	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
PKB	CPI	WYDATKI BIEŻĄCE	9 335 418	8 605 253	8 622 936	9 793 466	10 957 878	12 024 810	9 788 190	9 949 828	10 306 943	10 750 132
		<i>w tym spłata zobowiązań</i>	384 637	597 287	231 102	217 316	101 974					
0%	100%	Wynagrodzenia	4 185 472	3 599 320	4 052 021	4 378 465	5 204 229	4 520 350	4 240 752	4 203 120	4 342 298	4 455 634
0%	100%	Socjalne	1 490 021	1 529 053	1 478 826	1 501 861	1 507 664	1 706 468	1 684 722	1 724 340	1 764 948	1 826 749
0%	100%	Usługi pozostałe	877 244	970 996	848 549	975 532	912 787	1 455 180	847 729	924 458	1 046 583	1 082 201
0%	100%	Obsługa długu	519 566	311 013	417 271	805 817	791 115	2 150 923	985 900	958 832	917 700	840 697
0%	90%	Zakup materiałów	535 765	515 664	518 756	615 717	669 238	351 364	366 899	522 415	579 419	750 166
0%	100%	Zakup energii	257 018	197 530	147 494	350 273	316 680	289 913	243 513	163 601	167 691	171 715
0%	100%	Opłaty i składki (ubezpj)	230 948	207 648	234 014	235 265	298 088	309 639	305 540	313 178	321 008	328 712
5%	100%	Podatek od nieruchomości	51 149	0	0	0	255 743	262 208	269 274	276 599	284 124	291 539
0%	100%	Dotacje i subwencje	159 897	138 601	158 250	179 389	206 297	186 297	190 954	195 728	200 621	205 436
	100%	Dodatki do wynagrodzeń	199 956	198 210	196 025	209 984	194 225	202 834	203 858	208 955	214 179	219 319
0%	50%	Remonty	121 454	115 397	38 775	126 781	184 988	110 000	133 979	135 653	137 349	238 997
0%	100%	Stypendia	139 301	117 187	152 900	131 152	173 161	187 269	181 750	186 294	190 951	195 534
0%	0%	Pozostałe odsetki	303 599	624 671	285 693	166 530	75 478	34 876	0			
0%	0%	VAT	10 944	0	0	13 557	41 164	110 998	0	0	0	0
0%	100%	Pozostałe	253 084	79 963	94 362	103 143	127 021	146 491	133 320	136 655	140 072	143 433
		WYDATKI INWESTYCYJNE	7 188 765	5 130 133	13 717 662	9 619 863	6 219 296	1 836 040	0	0	0	0
		<i>w tym spłata zobowiązań</i>	2 257 165	997 623	2 907 090	1 601 949	4 702 501		0	0	0	0
		WYDATKI OGÓŁEM	16 524 183	13 735 386	22 340 598	19 413 329	17 177 174	13 860 850	9 788 190	9 949 828	10 306 943	10 750 132

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
WYDATKI BIEŻĄCE	11 014 527	11 014 185	11 139 651	11 391 061	11 597 966	11 729 172	11 987 649	12 252 232	12 473 067	12 708 407	12 949 612
<i>w tym spłata zobowiązań</i>											
<i>Wynagrodzenia</i>	4 571 689	4 690 529	4 812 222	4 936 835	5 059 122	5 184 222	5 312 199	5 443 120	5 577 052	5 708 107	5 842 045
<i>Socjalne</i>	1 845 825	1 887 725	1 930 630	1 974 565	2 017 680	2 061 787	2 106 908	2 153 067	2 200 287	2 246 494	2 293 717
<i>Usługi pozostałe</i>	1 105 773	1 129 912	1 154 630	1 179 941	1 204 780	1 230 190	1 256 184	1 282 776	1 309 980	1 336 600	1 363 805
<i>Obsługa długu</i>	790 870	710 117	640 896	580 761	525 626	465 676	411 621	357 620	303 620	249 676	195 620
<i>Zakup materiałów</i>	766 113	728 557	743 214	810 518	822 816	794 799	814 791	885 266	906 291	927 203	958 652
<i>Zakup energii</i>	175 837	180 057	184 378	188 803	193 146	197 588	202 132	206 782	211 537	216 191	220 948
<i>Opłaty i składki (ubezpj)</i>	336 601	344 680	352 952	361 423	369 736	378 239	386 939	395 839	404 943	413 852	422 956
<i>Podatek od nieruchomości</i>	299 104	306 787	314 653	322 704	330 621	338 716	346 992	355 469	364 154	372 687	381 400
<i>Dotacje i subwencje</i>	210 366	215 415	220 585	225 879	231 074	236 389	241 826	247 388	253 078	258 646	264 336
<i>Dodatki do wynagrodzeń</i>	224 582	229 972	235 492	241 144	246 690	252 364	258 168	264 106	270 180	276 124	282 199
<i>Remonty</i>	340 665	235 002	186 037	195 790	215 405	199 162	250 878	252 613	254 368	276 066	287 783
<i>Stypendia</i>	200 227	205 032	209 953	214 992	219 937	224 995	230 170	235 464	240 880	246 179	251 595
<i>Pozostałe odsetki</i>											
<i>VAT</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Pozostałe</i>	146 875	150 400	154 009	157 706	161 333	165 045	168 841	172 722	176 697	180 582	184 556
WYDATKI INWESTYCYJNE	50 000	50 000	100 000	100 000	100 000	200 000	200 000	200 000	250 000	280 000	310 000
<i>w tym spłata zobowiązań</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
WYDATKI OGÓŁEM	11 064 527	11 091 536	11 239 651	11 491 061	11 697 966	11 729 172	12 187 649	12 452 232	12 723 067	12 988 407	13 259 612

	2030	2031	2032
WYDATKI BIEŻĄCE	13 206 949	13 480 411	13 740 278
<i>w tym spłata zobowiązań</i>			
<i>Wynagrodzenia</i>	5 978 930	6 118 827	6 261 801
<i>Socjalne</i>	2 341 978	2 391 302	2 441 711
<i>Usługi pozostałe</i>	1 391 608	1 420 024	1 499 064
<i>Obsługa długu</i>	141 621	87 621	33 676
<i>Zakup materiałów</i>	940 601	1 002 995	965 915
<i>Zakup energii</i>	225 808	230 776	235 853
<i>Opłaty i składki (ubezpj)</i>	432 261	441 771	451 490
<i>Podatek od nieruchomości</i>	390 317	399 423	408 741
<i>Dotacje i subwencje</i>	270 151	276 095	282 169
<i>Dodatki do wynagrodzeń</i>	288 407	294 752	301 237
<i>Remonty</i>	359 518	361 273	393 047
<i>Stypendia</i>	257 130	262 787	268 568
<i>Pozostałe odsetki</i>			
<i>VAT</i>	0	0	0
<i>Pozostałe</i>	188 619	192 765	197 006
WYDATKI INWESTYCYJNE	330 000	340 000	370 000
<i>w tym spłata zobowiązań</i>	0	0	0
WYDATKI OGÓŁEM	13 536 949	13 820 411	14 110 278

Punktem wyjścia do przeprowadzenia konsolidacji zobowiązań finansowych Gminy jest analiza jej bieżących zobowiązań. Zgodnie ze stanem na koniec 2013 roku posiadała ona zobowiązania w wysokości 28,9 mln zł. Marża finansowania kształtuje się na poziomie od 0,3pp. do kilkunastu pp.

W celu zachowania zdolności do regulowania zobowiązań, Gmina powinna skonsolidować zobowiązania oraz wydatki z tytułu odkupu infrastruktury wodno-ściekowej w wysokości co najmniej 24,0 mln zł. Konieczna jest restrukturyzacja tj. całkowita lub częściowa spłata wszystkich zobowiązań, Szczegółowy harmonogram spłat zobowiązań zaprezentowano w poniższej tabeli.

Tabela 21: Harmonogram spłat zobowiązań ze szczególnym uwzględnieniem spłat pożyczki ze Skarbu Państwa

	Razem				Skarb Państwa			
	Rozchody	Przychody	Odsetki	Razem	Rozchody	Przychody	Odsetki	Razem
2014	24 189 090	25 187 000	2 150 923	1 153 013	0	24 000 000		-24 000 000
2015	988 884		985 900	1 974 784	0	0	720 000	720 000
2016	722 218		958 832	1 681 050	0	0	720 000	720 000
2017	2 135 551		917 700	3 053 251	500 000	0	714 339	1 214 339
2018	1 508 571		840 697	2 349 268	500 000	0	699 339	1 199 339
2019	1 428 571		790 870	2 219 441	500 000	0	684 339	1 184 339
2020	1 668 571		710 117	2 378 688	1 400 000	0	659 193	2 059 193
2021	1 738 571		640 896	2 379 467	1 600 000	0	614 885	2 214 885
2022	1 738 571		580 761	2 319 332	1 600 000	0	566 885	2 166 885
2023	1 778 557		525 626	2 304 183	1 700 000	0	517 753	2 217 753
2024	1 800 000		465 676	2 265 676	1 800 000	0	465 676	2 265 676
2025	1 800 000		411 621	2 211 621	1 800 000	0	411 621	2 211 621
2026	1 800 000		357 620	2 157 620	1 800 000	0	357 620	2 157 620
2027	1 800 000		303 620	2 103 620	1 800 000	0	303 620	2 103 620
2028	1 800 000		249 676	2 049 676	1 800 000	0	249 676	2 049 676
2029	1 800 000		195 620	1 995 620	1 800 000	0	195 620	1 995 620
2030	1 800 000		141 621	1 941 621	1 800 000	0	141 621	1 941 621
2031	1 800 000		87 621	1 887 621	1 800 000	0	87 621	1 887 621
2032	1 800 000		33 676	1 833 676	1 800 000	0	33 676	1 833 676
Razem	54 097 155	25 187 000	11 349 073	40 259 228	24 000 000	24 000 000	8 143 484	8 143 484

Tabela 22: Harmonogram spłat zobowiązań obecnie bez konsolidacji poprzez zaciągnięcie pożyczki ze Skarbu Państwa

	BRE		BRE2		BP		BPS		BPS2		WBK		BRE3	
	Rozchody	Odsetki	Rozchody	Odsetki	Rozchody	Odsetki	Rozchody	Odsetki	Rozchody	Odsetki	Rozchody	Odsetki	Rozchody	Odsetki
2014	100 000	12 226	78 571	25 473	100 000	3 643		26 793	140 000	38 746	130 000	41 196	60 000	28 732
2015	100 000	7 126	78 571	22 754	100 000	734		26 793		31 578	130 000	35 202	60 000	25 433
2016	100 000	2 026	78 571	20 036	0	0		26 793		31 578	130 000	29 210	60 000	22 132
2017	0	0	78 571	17 317	0	0	240 000	21 249	140 000	24 410	130 000	23 216	60 000	18 833
2018	0	0	78 571	14 598	0	0	360 000	15 705	140 000	17 243	130 000	17 224	60 000	15 532
2019	0	0	78 571	11 880	0	0	0	0	420 000	12 981	130 000	11 232	60 000	12 233
2020	0	0	78 571	9 161	0	0	0	0	0	0	130 000	5 240	60 000	8 932
2021	0	0	78 571	6 443	0	0	0	0	0	0	0	0	60 000	5 633
2022	0	0	78 571	1 914	0	0	0	0	0	0	0	0	60 000	2 332
2023	0	0	78 577	1 006	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2024	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2025	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2026	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2027	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Razem	300 000	21 378	785 716	130 582	200 000	4 377	600 000	117 333	840 000	156 536	910 000	162 520	540 000	139 792

	CONTAGO		BOS		MW		MW2		MW3		MW4		MAGELLAN	
	Rozchody	Odsetki	Rozchody	Odsetki	Rozchody	Odsetki	Rozchody	Odsetki	Rozchody	Odsetki	Rozchody	Odsetki	Rozchody	Odsetki
2014	0	89 600	186 980	35 013	21 192	289 280	0	254 020	4 603 119	291 692	4 030 000	440 750	1 888 900	268 952
2015	0	89 600	186 980	26 169	254 305	274 453	0	254 020	0	0	0	0	0	0
2016	0	89 600	186 980	17 325	254 305	254 539	87 908	254 049	0	0	0	0	0	0
2017	800 000	89 600	186 980	8 481	254 305	230 836	351 633	231 460	0	0	0	0	0	0
2018	240 000	61 585	0	0	254 305	207 847	351 633	199 707	0	0	0	0	0	0
2019	240 000	13 900	0	0	254 305	184 858	351 633	167 955	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	254 305	162 331	351 633	136 608	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	254 305	138 880	351 633	104 450	0	0	0	0	0	0

2022	0	0	0	0	254 305	115 890	351 633	72 697	0	0	0	0	0	0
2023	0	0	0	0	254 305	92 901	351 633	40 945	0	0	0	0	0	0
2024	0	0	0	0	254 305	70 122	263 725	9 917	0	0	0	0	0	0
2025	0	0	0	0	254 305	46 923	0	0	0	0	0	0	0	0
2026	0	0	0	0	254 305	23 934	0	0	0	0	0	0	0	0
2027	0	0	0	0	127 153	3 343	0	0	0	0	0	0	0	0
Razem	1 280 000	433 885	747 920	86 988	3 200 005	2 096 137	2 813 064	1 725 828	4 603 119	291 692	4 030 000	440 750	1 888 900	268 952

	MAGELLAN2		MAGELLAN 3		MAGELLAN 4		MW5		MAGELLAN2	
	Rozchody	Odsetki	Rozchody	WB	Rozchody	WB	Rozchody	WB	Rozchody	Odsetki
2014	1 208 700	142 129	3 879 419	499 819	333 333	0	1 187 000	76 011	250 000	14 876
2015	0	0	0	0	333 333	0	0	0	0	0
2016	0	0	0	0	166 667	0	0	0	0	0
2017	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2024	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2025	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2026	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2027	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Razem	1 208 700	142 129	3 879 419	499 819	833 333	0	1 187 000	76 011	250 000	14 876

Tabela 23: Harmonogram spłat zobowiązań po konsolidacji poprzez zaciągnięcie pożyczki ze Skarbu Państwa

	BRE		BRE2		BP		BPS		BPS2		WBK		BRE3	
	Rozchody	Odsetki	Rozchody	Odsetki	Rozchody	Odsetki	Rozchody	Odsetki	Rozchody	Odsetki	Rozchody	Odsetki	Rozchody	Odsetki
2014	100 000	12 226	78 571	25 473	100 000	3 643	0	26 793	140 000	38 746	130 000	41 196	60 000	28 732
2015	100 000	7 126	78 571	22 754	100 000	734	0	26 793	0	31 578	130 000	35 202	60 000	25 433
2016	100 000	2 026	78 571	20 036	0	0	0	26 793	0	31 578	130 000	29 210	60 000	22 132
2017	0	0	78 571	17 317	0	0	240 000	21 249	140 000	24 410	130 000	23 216	60 000	18 833
2018	0	0	78 571	14 598	0	0	360 000	15 705	140 000	17 243	130 000	17 224	60 000	15 532
2019	0	0	78 571	11 880	0	0	0	0	420 000	12 981	130 000	11 232	60 000	12 233
2020	0	0	78 571	9 161	0	0	0	0	0	0	130 000	5 240	60 000	8 932
2021	0	0	78 571	6 443	0	0	0	0	0	0	0	0	60 000	5 633
2022	0	0	78 571	1 914	0	0	0	0	0	0	0	0	60 000	2 332
2023	0	0	78 577	1 006	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2024	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2025	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2026	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2027	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Razem	300 000	21 378	785 716	130 582	200 000	4 377	600 000	117 333	840 000	156 536	910 000	162 520	540 000	139 792

	CONTAGO		BOS		MW		MW2		MW3		MW4		MAGELLAN	
	Rozchody	Odsetki	Rozchody	Odsetki	Rozchody	Odsetki	Rozchody	Odsetki	Rozchody	Odsetki	Rozchody	Odsetki	Rozchody	Odsetki
2014	0	89 600	186 980	35 013	3 200 000	288 000	2 813 067	253 176	4 603 119	291 692	4 030 000	400 350	1 888 900	268 952
2015	0	89 600	186 980	26 169	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2016	0	89 600	186 980	17 325	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2017	800 000	89 600	186 980	8 481	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	240 000	61 585	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	240 000	13 900	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

2023	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2024	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2025	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2026	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2027	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Razem	1 280 000	433 885	747 920	86 988	3 200 000	288 000	2 813 067	253 176	4 603 119	291 692	4 030 000	400 350	1 888 900	268 952

	MAGELLAN2		MAGELLAN 3		MAGELLAN 4		MW5		MAGELLAN2	
	Rozchody	Odsetki	Rozchody	WB	Rozchody	WB	Rozchody	WB	Rozchody	Odsetki
2014	1 208 700	142 129	3 879 419	499 819	333 333	0	1 187 000	76 011	250 000	14 876
2015	0	0	0	0	333 333	0	0	0	0	0
2016	0	0	0	0	166 667	0	0	0	0	0
2017	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2024	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2025	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2026	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2027	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Razem	1 208 700	142 129	3 879 419	499 819	833 333	0	1 187 000	76 011	250 000	14 876

Słownik:

BRE – Bank Hipoteczny SA

BP – Bank Pocztowy SA

BPS – Bank Polskiej Spółdzielczości SA

WBK – BZ WBK SA

CONTAGO – Contago Fundusz Inwestycyjny Zamknięty

BOS – Bank Ochrony Środowiska SA

MW – MW Trade SA

MAGELLAN – Magellan SA

WB – wydatki bieżące inne niż odsetki

Kolejne cyfry oznaczają kolejne umowy z tym samym wierzycielem.

Opisana wyżej propozycja zmian w obszarze finansowania zobowiązań Gminy skutkuje istotnym zmniejszeniem kosztów odsetkowych oraz wydatków bieżących związanych z dzierżawą infrastruktury wodno-ściekowej w latach prognozy, co ma bezpośrednie przełożenie na poziom osiągniętej nadwyżki operacyjnej, która zostaje przeznaczona na spłatę zobowiązań w tym pożyczkę z budżetu państwa.

Gmina od 2015 roku spełnia wymóg art. 242 Ustawy o finansach publicznych.

Gmina począwszy od 2028 roku spełnia wymóg art. 243 Ustawy o finansach publicznych.

Szczegółowe zestawienie poziomu nadwyżki operacyjnej oraz kwot spłat odsetek i kapitału zobowiązań Gminy przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 24: Poziom nadwyżki operacyjnej po wdrożeniu działań naprawczych w szczególności konsolidacji zobowiązań poprzez zaciągnięcie pożyczki ze Skarbu Państwa

(tys. zł)	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Splata kapitału	24 189 090	988 884	722 218	2 135 551	1 508 571	1 428 571	1 668 571	1 738 571	1 738 571
Odsetki	2 150 923	985 900	958 832	917 700	840 697	790 870	710 117	640 896	580 761
Splaty razem	26 340 013	1 974 784	1 681 050	3 053 251	2 349 268	2 219 441	2 378 688	2 379 467	2 319 332
Zadłużenie	29 908 085	28 919 201	28 196 983	26 061 432	24 552 861	23 124 290	21 455 719	19 717 148	17 978 577
Nadwyżka operacyjna	-1 525 512	888 434	722 218	2 135 551	1 508 571	1 428 571	1 668 571	1 738 571	1 738 571
Sprzedaż majątku	214 721	100 450	0	0	0	0	0	0	0
Razem	-1 310 791	988 884	722 218	2 135 551	1 508 571	1 428 571	1 668 571	1 738 571	1 738 571
Dochody ogółem	12 862 940	10 777 075	10 672 046	12 442 494	12 258 703	12 493 098	12 732 756	12 978 222	13 229 632
Splaty / Dochody	204,77%	17,72%	14,97%	24,08%	19,16%	17,77%	18,68%	18,33%	17,53%
Nadwyżka operacyjna / Dochody	-11,86%	8,24%	6,77%	17,16%	12,31%	11,43%	13,10%	13,40%	13,14%
Średnia z ostatnich 3 lat	7,34%	3,80%	4,94%	1,90%	11,01%	12,06%	13,77%	12,55%	13,17%
Spełnienie art. 242	NIE	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK
Spełnienie art. 243	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE

(tys. zł)

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Splata kapitału	1 778 577	1 800 000	1 800 000	1 800 000	1 800 000	1 800 000	1 800 000	1 800 000	1 800 000	1 800 000
Odsetki	525 626	465 676	411 621	357 620	303 620	249 676	195 620	141 621	87 621	33 676
Splaty razem	2 304 203	2 265 676	2 211 621	2 157 620	2 103 620	2 049 676	1 995 620	1 941 621	1 887 621	1 833 676
Zadłużenie	16 200 000	14 400 000	12 600 000	10 800 000	9 000 000	7 200 000	5 400 000	3 600 000	1 800 000	0
Nadwyżka operacyjna	1 778 577	1 800 000	1 800 000	1 800 000	1 800 000	1 800 000	1 800 000	1 800 000	1 800 000	1 800 000
Sprzedaż majątku	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Razem	1 778 577	1 800 000	1 800 000	1 800 000	1 800 000	1 800 000	1 800 000	1 800 000	1 800 000	1 800 000
Dochody ogółem	13 476 543	13 729 172	13 987 649	14 252 232	14 523 067	14 788 407	15 059 612	15 336 949	15 620 411	15 910 278
Splaty / Dochody	17,10%	16,50%	15,81%	15,14%	14,48%	13,86%	13,25%	12,66%	12,08%	11,53%
Nadwyżka operacyjna / Dochody	13,20%	13,11%	12,87%	12,63%	12,39%	12,17%	11,95%	11,74%	11,52%	11,31%
Średnia z ostatnich 3 lat	13,86%	14,00%	14,14%	14,27%	14,30%	14,15%	14,07%	14,07%	13,99%	13,87%
Spełnienie art. 242	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK
Spełnienie art. 243	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK

SPIS TABEL

Tabela 1: Dochody Gminy Ostrowice w latach 2009-2013 (dane w PLN)	11
Tabela 2: Dochody Gminy Ostrowice w latach 2009-2013 (struktura).....	12
Tabela 3: Dochody Gminy Ostrowice w latach 2009-2013 (zmiana).....	13
Tabela 4: Wydatki Gminy Ostrowice w latach 2009-2013 (działy).....	17
Tabela 5: Wydatki Gminy Ostrowice w latach 2009-2013.....	18
Tabela 6: Wydatki Gminy Ostrowice w latach 2009-2013 (struktura)	18
Tabela 7: Wydatki Gminy Ostrowice w latach 2009-2013 (zmiana)	19
Tabela 8: Zestawienie kosztów inwestycji zrealizowanych w latach 2010-2013	21
Tabela 9: Przepływy pieniężne w latach 2010-2013.....	26
Tabela 10: Zestawienie zobowiązań Gminy na koniec 2013 roku	28
Tabela 11: Zestawienie zobowiązań wymagalnych Gminy na koniec 2013 roku.....	29
Tabela 12: Zestawienie zobowiązań Gminy na dzień 30.09.2014 r.	31
<i>Tabela 13: Wzrost dochodów na skutek podjętych działań restrukturyzacyjnych</i>	<i>34</i>
<i>Tabela 14: Zmniejszenie wydatków na skutek podjętych działań restrukturyzacyjnych</i>	<i>41</i>
Tabela 15: Zestawienie składników majątkowych przeznaczonych do sprzedaży	43
Tabela 16: Zestawienie planowanych inwestycji Gminy.....	46
Tabela 17 Porównanie korzyści wynikających z niższych kosztów obsługi zobowiązań	48
Tabela 18: Harmonogram wdrożenia	49
Tabela 19: Wykonanie i prognoza dochodów w latach 2010-2032.....	57

Tabela 20: Wykonanie i prognoza wydatków w latach 2010-2039	63
Tabela 21: Harmonogram spłat zobowiązań ze szczególnym uwzględnieniem spłat pożyczki ze Skarbu Państwa	66
Tabela 22: Harmonogram spłat zobowiązań obecnie bez konsolidacji poprzez zaciągnięcie pożyczki ze Skarbu Państwa	67
Tabela 23: Harmonogram spłat zobowiązań po konsolidacji poprzez zaciągnięcie pożyczki ze Skarbu Państwa	69
Tabela 24: Poziom nadwyżki operacyjnej po wdrożeniu działań naprawczych w szczególności konsolidacji zobowiązań poprzez zaciągnięcie pożyczki ze Skarbu Państwa	72

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1: Struktura i zmiana poziomu dochodów bieżących.....	14
Wykres 2: Struktura poziomu dochodów bieżących w 2013 roku.....	15
Wykres 3: Struktura i zmiana poziomu wydatków bieżących	20
Wykres 4: Struktura poziomu wydatków bieżących w 2013 roku	20
Wykres 5: Wzrost PKB i inflacji	52
Wykres 6: Zmiana udziału dochodów i wydatków instytucji rządowych i samorządowych w PKB i jej wpływ na prognozowany wzrost dochodów i wydatków na tle zmiany poziomu ww. wielkości w grupie rówieśniczej.....	52
Wykres 7: Struktura i zmiana poziomu dochodów bieżących.....	55
Wykres 8: Zmiana poziomu wydatków bieżących	56

ZAŁĄCZNIK NR 1

ZAŁĄCZNIK NR 2